

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	10 kor.
Hegyedévre	4 "
Helyben hátszó borítva:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	6 "
Védőre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hegyedévre	8 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és keddnap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésekre visszajáró vagy megmondásra nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Regényes évek ára 5 fillér.

NAGYVÁRAD, aug. 2

A kenyér harca.

Régen a harcz munka volt, mely kenyeret adott.

Ezrek és ezrek vettek kardot kezükbe, hogy egész életükön át mást ne tegyenek, mint embertársaikat gyilkolják — és ennek munka volt a neve és kenyeret adtak érte.

Ma a fegyverrel a hazát védjük, a háboru nem kenyérkereset, hanem önfeláldozás és az egész nemzet nem hadakozó mesterember, hanem fölesküdt katona vagy még szebb névvel: *honvéd*.

A helyett fordult egyet a világ rendje más irányban; ma a munka harcol.

Munkásnak lenni, ez ma annyit jelent, mint örökös harczban állani.

Az igények folyton nőnek; mintha a fák az égig akarnának nyulni, a modern kor igényei által agyonhajszolt ember nem ismer határt igényeiben.

Egyre többet kíván elérni a munkaadó s ezért mindjobban megfeszíti munkásainak erejét. Viszont a munkásnak is egyre föbbre van szüksége s irigysége annál jobban nő, minél rongyosabb az ő ruhája, minél feketébb a kenyere s minél finomabb ruhában eszi a munkaadó az illatos őzpecsenyét.

Ma már nemcsak kenyér kell a munkásnak hanem egyéb, jobbtudáslelki táplálék is. Így alakul át a kenyér harca a jólét harczává.

És ki tagadja, hogy nincs ennek jogsultsága?

Ha a jólét helyébe szabad gazdagságra törekedni, miért ne alakíthatnók át a szegénységet jólétté?

A harcz fegyvere a sztrájk; hatalmasabb az ágyuknál, állandóbb a várfalaknál, hevesebb a janicsároknál.

E fegyver borzalmas növekvéséről ad számot az alábbi statisztika; áldásait majd csak a későbbi nemzedék fogja élvezni.

*

Budapestben 1901-ben 16 munkás-egyesület alakult, ötnek alapszabályait nem hagyta helyben a belügyminiszter, kettőnek működését felfüggesztették, egy megszűnt s háromnak egyáltalán nincsenek alapszabályai. Sajtóterméket csak egyet foglaltak le. Röpiratok és füzetek több mint félmillió példányban jelentek meg.

Budapestben a rendőrségnél 253 munkás-gyűlést jelentettek be, 9 gyűlést nem vettek tudomásul, 3 gyűlést feloszlattak, 11 gyűlést pedig érdeklődés hiányában nem tartottak meg.

Érdekes a sztrájkokról szóló jelentés. A legjelentősebb bérharczok a főváros két legnagyobb gyártelepén a Ganz-gyárban és az államvasutak gépgyárában voltak s éppen a legrosszabb gazdasági viszonyok közt, a mikor az óriási munkanélküli tartaléksereg megnehezítette a szociálisták küzdelmét.

A Ganz-gyár 3500 munkása május 28-án szüntette be a munkát, mert az új igazgatóság új fizetési rendszert akart életbe léptetni. A sztrájk az első napon a munkások győzelmével ért véget, mert az igazgatóság megígérte hogy a régi fizetési rendszer marad érvényben és a munkadíjak is megjavíttatnak. 4000 kovács azonban tovább sztrájkolt, mert a régi díjazás mellett nem akartak dolgozni. Május 31-ike

volt kitűzve az igazgatóságnak határnapul a fizetések emelésére. Az igazgatóság nem akarta most már teljesíteni a követeléseket. Erre a munkások közül 1500-an újból sztrájkba léptek és másfél heti harcz után kényszerítették az igazgatóságot az összes követelések teljesítésére.

Sokkal elkeseredettebb volt a harcz az államvasutak gépgyárában. Már május 29-én néhány száz munkás beszüntette a munkát, de az igazgatóság pár napi harcz után megadta a követeléseket. A Ganz-gyári munkások győzelmes sztrájkja és magában a gyárban egyes csoportok követeléseinek gyors elfogadásai az igazgatóság részéről, arra a gondolatra vitte a munkásokat, hogy helyzetükön egy általános sztrájkjal javítsanak. Magasabb munkadíjakat és jobb bánásmódot követeltek.

Május 18-án az igazgatóság visszautasította a követeléseket, mire 3200 munkás sztrájkba lépett. Több mint három és fél hétig páratlan kitartással harcolt a sok ezer munkás, míg végre a nyomor és nélkülözés, hasztalanná tette a további küzdelmet. A sztrájk megbukott és az államvasutak igazgatósága több mint 800 munkást megrendszabályozott. E munkások nagy része elzüllött.

Junius 24-én a közuti villamos vasutak 1200 alkalmazottja lépett sztrájkba. A sztrájk itt is minden előkészület nélkül, a berlini villamos vasuti alkalmazottak sztrájkjának hatása alatt jött létre. Két napi harcz után a közuti villamos vasutak igazgatósága a föllállított követelések egy részét a hatás alatt elfogadta, mire a sztrájk véget ért.

A büntetések adatai is igen érdekesek. Junius 2-án Baron, Gombosi, Pelczéder és Weltner szociálistákat titkos gyűjtés miatt 200—200 korona pénzbüntetésre ítélték. Junius 20-án

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Apró képek Bécsből.

Írta: Dr. Krüger Aladár.

IV.

Katonásdi.

Ha a »Katonaváros« név nem volna olyan kétségtelenül felekezeti illatú név, akkor Bécsnek illett ez a név. Legnagyobb helyőrsége ennek a városnak van az egész monarchiában; s a mi a legérdekesebb; e helyőrség óriási többsége — magyar. Némi költői túlzással azt lehetne mondani, hogy Bécsnek magyar csapatok tartják megszállva.

Ennek okául mondották azt, hogy egy esetleges bécsi fölkelés alkalmával a németekkel szemben magyar fiúkra jobban lehet számítani; ez azonban mese, mert hiszen akkor fordítva: Budapestben osztrák helyőrséget kellene tartani, a mitől — hál' Istennek — messze

állunk. Magyar fiúk azért vannak Bécsben, mert ott szükség van parádéra, már pedig a legszebb, legdaliásabb katona mégis csak a magyar.

Micsoda különbség egy osztrák meg egy magyar baka közt! Nálunk a szűk magyar nadrágban csak úgy feszül a baka izmos lába, csupa gyönyörűség nézni, mikor díszmenetben egy ezred kilép. Az osztrák baka lába a »komisz« pantallóban olyan, mint a piaci kofa nagy kék esernyője lecsukva. Löttyög, pötyög — no de legalább nem látszik, miféle elgömbült pipaszár viszi azt a bő micsodát.

Egészen másképp fest egy magyar ezred tisztikara is. Az aranyos vagy ezüstös »medvetalp« a díszkabát újján nemcsak azt a hat döntő győzelmet örökíti meg, a melyet Mária Terézia idejében kizárólag a magyar seregek arattak, hanem szerez biz' az ma is győzelmeiket, ha nem is oly véreseket, de épp oly kellemeseket.

Legnehezebb a bakának megírni a bécsi őrszolgálatot. Van vagy 40 őrség, azok-

nak a neveit fűjni kell, mint az egyszer-egyet. Persze, hogy remekel aztán a baka czifránál czifrább neveket, mint: hófúrás: Hof-Fourrage Depot; nakposz: Nacht-Posten; hófenstáczukkeráj: Hof-und Staats-Druckerei; Burg hótt vak: Burg-Hauptwache stb.

Effélékből áll ki az egész bécsi szolgálat. Parádé, csupa parádé. Minden ezred legalább hetenkint egyszer szolgálatba megy s adja az összes őrségeket. Ilyenkor az őrség elosztása zeneszó mellett történik s a császári palotába a főőrséget szintén zene kíséri fel. Az őrségek felváltása, a zászló átadása is olyan czifra módon történik, hogy a Bécsbe készülő ezredek rendszeren egy fél évvel előbb megkezdik a betanulást.

E mellett ott van egy sereg temetés. Majd minden héten elmegy a mennyei rapportra egy-egy öreg katonatiszt, ahhoz kivonul egy század vagy egy zászlóalj és egy sereg gyászolónak kirendelt tiszt. E czélra rendszeren a tartalékos tiszteket rendelik ki s azok boszszankodhatnak a hallatlanul silány gyászóneke-

Feltétlenül legelőnyösebben vásárolunk nyári idényre könnyű filz és szalma kalapokat, kényelmes női, férfi és gyermek cipőket, bőr és selyem kesztyűket, selyem és flor harisnyákat, fehér és színes ingeket

s mindennemű férfi fehérneműket mérték után is készítve,

Keresztény üzlet!

Olcso árak!

vászon és batiszt zsebkendőket, férfi napernyőket, Kneipp cipőket bőr és gummi talppal s. t. b.

FABRY TESTVÉREK áruházában Nagyvárad Fő-utca.

Lelkiismeretes kiszolgálás, mint az egy keresztény cégnél természetes.

Dus választék!

Klein Jakabot sztrájkra való izgatás miatt Budapestről kitolonczolták. Junius 23-án Steinberger Gábort és Schneller Gyulát sztrájkra való izgatás miatt szintén kiutasították a fővárosból. Junius 3-án hét szociálistát felmentett a járásbíróság a büntett feldicsérésének vádjai alól. Február 7-én a Kuria Bokányi, Pfeiffer, Stern és Geiger szociálistákat zsarolás címén 1—1 havi fogházra ítélte.

Márczius 5-én Groszmann Hugót 100 koronára és Weinberger Arnoldot 50 korona pénzbírságra ítélte a rendőrség, mert a parlament üléstermébe kiáltványokat dobtak. Márczius 7-én kiutasították Grünhutot a fővárosból, mert a munkaközvetítő intézetben botrányt provokált.

Szociáldemokratikus üzemek miatt fél-száznál több embert utasítottak ki egyes városokból, nagyjából öt évre.

Ezek csak a hivatalos adatok, tessék utána számítani mennyi nemzetgazdasági kár esett az egész országban a szociális bujtogatások miatt.

Angol hang a kiegyezésről.

A londoni Morning Post az osztrák-magyar vámegegyezményről azt írja, hogy a magyar parlamentben nem igen fog nehézséget csinálni, amikor majd a vámegegyezmény jóváhagyásáról lesz szó. Annál kevésbé lehet számítani az osztrák Reichsrathra, a nemzetiségek miatt. Körber miniszterelnök a pártok vezetőivel való tanácskozásban rendkívüli ügyességet tanúsított és ezért remélhető mégis, hogy az osztrák parlament is hozzájárul majd a vámegegyezményhez, annál is inkább, mert különben Ausztriában valóságos hadjárat indulna meg az alkotmány ellen, ami által a monarchia sulya európai kérdésekben egy időre legalább csökkenést szenvedne.

A kulisszák mögül.

— Fővárosi munkatársunktól. —

Budapest, aug. 1.

A nagyváradi görög katolikus püspökségről sokat beszélnek illetékes körökben. Itt első sorban, mint biztos tippet, amelyet sport terminus technikus szerint „tödt zicker”-nek tar-

tanak, Radu Demeter lugosi püspököt emlegetik és pedig azért, mert Goluchovszky protegálja. Goluchovszky még bukaresti követ korában ismerte meg őt, megszerette és Lugosra tette püspöknek Most már Nagyváradra is elfogja vinni. Szó van Drohobeczky körösi (Horvátország) püspökről is, de kevés a remény rája, ami pedig nagy kár, mert mint volt ruthén pap igazi jó magyar ember:

Sziklay Jánossal, a mi kedves kollegánkkal, a jeles íróval a következő derűs dolog történt meg.

Egyik napilapba, ahol rendszeren dolgozik, tárczát írt valami egyháztörténelmi témáról. János barátunk az ilyen tárczákat az ő alapos tudása mellett, szakavatott tollával, kiváló írói vénájával hamarosan veti papírra, leadja a nyomdába s mire a tárcza megjelenik, szinte el is feledkezett már róla.

Néhány hónap mulva azonban az Esztergomban megjelenő Magyar Sion kezébe kerül a tárcza, nagyon megtetszett neki és leközölte. Csak egy hibát csinált: elhagyta a tárcza alól János barátunk nevét.

Jön a Sion a szerkesztőségbe, Jancsi barátunk olvassa — olvassa a cikket és elmélázik rajta.

— Ejnye fékom adta, de helyes kis cikk, nagyon jó kis cikk! — mondogatja magában — és villan az olló és sohog a papiros és a tárcza leszelve a nyomdába kerül.

Olvassa a szerkesztő a pompás kis dolgot, de olyan ismerősnek tetszik előtte, mintha már olvasta volna. Utána nézett és csakhamar kislát, hogy az már egyszer megjelent a lapban. Bosszankodik rajta és tudakolja a munkatársaktól, ki adta le a cikket.

Sziklay János ragyogó arccal mondja:

— Én fedeztem fel a Magyar Sionban. Nagyon jó cikk.

A szerkesztő majd eldül nevében.

— Jancsi, hisz ez a saját tárczád, a mi már nálunk megjelent, — szól és kiteríti az újságot János barátunk elé, aki tágra nyitott szemekkel bámulja nevét a tárcza alatt.

Jókai Mór tegnap felment a várba és Széll Kálmánnal volt kihallgatáson. Találgat-

ták az emberek, hogy miért jött vissza az ősz költő ebben a kánikulában Budapestre, miért kellett a miniszterelnökhöz mennie. És ha az emberek találgatni kezdenek, bizonyosan ki találnak valamit. Így kezdett kiszivárogni az a hír, hogy Vadnay Károly örökét, a Hivatalos lap szerkesztői állását Jókai Mórnak ajánlják fel. Mi igaz belőle mi nem, azt nem tudhatjuk, de annyi tény, hogy a hivatalos lap szerkesztői állása mindig úgy tekintődött, mint kiváló írók érdemeinek elismerése.

Fürdő levél.

Karlsbad, 1902. július 31.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Utolsó levelemben azt a szilárd meggyőződésem rostjában átsűrődött véleményemet fejeztem ki a Tiszántúl kegyes olvasói előtt, hogy Karlsbadban nem csupán a test leli meg sokféle nyomorúságára az orvosságot, hanem a vérző szív, a zaklatott lélek is enyhületet nyerhet. — Sőt mondhatnám azt is, hogy e nemesebb fele a beteg embernek hamarosabban felépül, ha igazán beteg s akar gyógyulni, mint a föld sarából gyurt test. — Nem csoda; hisz ennek bajait csak földi melleleg szintén gyarló lényekként szereplő orvosok iparkodnak leküzdeni persze kellő honorariumfejtésben; eszközeik: a nagytermészet nyújtotta, nem pedig patikákban recept szerint gyártott, áldott ásványos vizek, és — ez már épen nem persze, — megint csak taksa leszurása mellett. Hát bizony a kapzsiság már nem egyedül az emberi szorgalom productumait veti alá a különféle financiai és számtani — főleg a közönségesen második, de itt első helyen divó kivonási — műveleteknek, hanem az őstermészet erőit, ingyen nyújtott áldásait is megilletékeli, mit — ez ismét magától értetődik — nem a benszülöttek, de az idegenek izzadnak ki tárczájuk belső részeiből.

Am a szív és lélek betegsége, gyötrelme ellen nem ember rendel mediczinát, hanem az irgalmas Isten nyújtja azt önkéntes jóságából, csak ki kell utána tártni kezünket. Ez még nincs eddigelő az adó tárgyak közé sorolva, a mi szerfelett fontos s előnyös momentum. Jóllehet az igények, élvezetek elütnek egymástól a sok minden féle tájékról összeverődött nátió-nál, abban azonban bámulatosan együttléreznek, hogy a fizetés passzióját a kedvnek még legcsekélyebb árnyától sem homályosítva el — teljesítik. Megint emberi gyarlóság, hogy az ingyen adott segedelem kedvesebb, főleg ha a

ken. A nagyváradi tűzoltó zenekar játéka turnbergi dalnokverseny ezekhez az énekekhez képest. N. B. Bécsben a kántor már a közepes templomokban is csak orgonát, az éneket kap-panhangú suhancokra bizza. Csinálnak is ezek olyan sivalkodást, hogy egyáltalán semmi kedvem sincs mostanában Bécsben megholt generálissá lennem.

Harmadik élvezet a rengeteg sok szemle A dandár-, hadosztály-, hadtestparancsnokok, hadsereg-felügyelők, maga a király folyton szemléket tartanak. Ezért aztán a bécsi ezredék mesésen értenek a díszmeneteléshez, de egyebekhez alig.

A díszmenetek előiskolájául egyik bécsi ezrednél behozták most a pocsolyamene-
teket.

Az történt ugyanis, hogy az ezrednek egy zászlóalja rosszul menetelt a király előtt. A menet irányában t. i. véletlenül hatalmas pocsolya volt s a bakák, nehogy besározzák a parádés ruhát, kikerülték. Ezzel a kettévált arcvonalban felbomlott a rend, a legénység összeszorult, taszigálódta, elveszett az egyforma lépés, szóval kész volt a skandalum. Ő felsége nem volt megelégedve, a törzstisztek elsápadtak, a kapitányok káromkodtak, az alant-as tisztek szidták a bakák öregapját — mindez nem segített a bajon.

Másnap egyik kapitány beszélgetés közben a következőket mondta:

— Az volt a baj, hogy néhány Schweins-

hund nem akart belelépni a pocsolyába. No hát ezen majd segíték én. Mától kezdve a hol pocsolyát látok, azon az én századom kemény lépésben, díszmenettel, dobszó mellett fog átvonulni s jaj annak a Schweins-hundnak, a kinek füléig nem spricczel a latyak. Sőt ha valami alkalmas tócsát látok, a melyben elfér az egész század, ott fekdj-öt fogok vezényelni. Úgy kell nekik. Hadd fekdjenek bele! Die Schweins-hunde.

Azontul bárhova ment az ezred, ha egy pocsolya került eléje, a századok rögtön fejlődött vonalba mentek át s aztán

— Díszmenet jobbra! Század, jobbra nézz! Század indulj!

Pereg a dob, döng a föld a kemény lépések alatt, egyszerre egy hatalmas czuppanás s a század eltűnik egy felfracsosuló sárgás-zöldes vízoszlopban. A vízoszlop előtt némi szivárvány látszik, de a szökőkút módjára csobogó lötytől azért kihangzik az erélyes parancs:

— Lépést tarts! Búszkén, keményen! Föl a fő, egy, kettő!

Azóta annak az ezrednek sikerülnek legjobban a díszmenetek.

Ezért nem ajánlatos Bécsben másnak szolgálni, csak a tisztnak.

A tisztelet az unalmasan egyforma délelőti és délutáni formális gyakorlatokért bőven kárpótolja az este. Bécs este él igazán s a tisztelet a bécsi társadalom minden köre szívesen fogadja. Csodálatosan érthetetlen azonban a tisz-

tek társadalmi rangosztályozása. Bécsben legjobban kedvelik a tűzereket, ezután jön a dragonyos, az ulánus, utánuk a huszár s még a huszár után is a gyalogos tiszt. Ennek oka nem lehet más, mint hogy válogató, finnyás embernek rendszeren rossz az ízlése.

No de nem muszáj mindenkinek mindig társaságba járni. A tiszt Bécsben talál egyéb szórakozást is. Ha lumpolni szerel, ott a Rathauskeller, a Ronacher, a Colosseum s Venedig in Wien, mely utóbbi nem egyéb, mint Ósbuda, rontott és szükített kiadásban. Pirulnom kellett, mikor hallottam, hogy ezen az ismert hírű mulató helyen legrosszabb hírű az „Ungarische Csarda”; és ezen a csárdán rajta van a mi gyönyörű, féltett czimerünk — egyetlen magyar czimer a közös intézményekkel teli Bécsben.

Gyerünk odább, nem jó itt a magyar embernek, mert még bolondot cselekszik.

Nézzünk nemesebb szórakozás után, akad az is igen olcsón tisztek számára. Itt van a világ legelső műtátrézetének ketteje: a Burgszínház és opera; mindkettőben elkülvietelt állóhely van tisztek és hadapródok számára, a honnan a legszebb operaelőadásokban vagy klasszikus dramai és vigjátéki estékben gyönyörködhetnek a hadapródok, hadnagyok és főhadnagyok 10 krért, kapitánytól feifelé 20 krért. Hasonló helyért a baloldalon a civilok egy forintot fizetnek.

Ilyen vig élet mellett hogynem gondolna minden tiszt örömmel Bécs felé! Mekkája ez

kiapadhatlan szeretet örök forrásából bugyog. Ezek alapján írtam a multkor, ismétlem most, hogy a lelki betegségre is nyerhető itt ellen-szer.

Nem akarnék száraz philosophus lenni; (ha mégis olyan lennék. Szerkesztő ur az oka, minek találta fel a közönségnek; philosophus már szívesen lennék, de a hét görög bölcset már megelőzött s okkupálta azt a címet.) tekintélyem meg még nem hágott a Parnassus tetejére, hogy pusztá kijelentésekre elhiggyenek odahaza bármilyen csekélységet is (itt úgy sem hisznek, mert nem értenek meg), tehát tényekkel hozakodom elő, minthogy az a sark-igazság még nem fordult ki eddig sarkából: contra facium non valet argumentum. Kérem olvassák át azokat türelemmel és ha i t-ott érveimet a teuton nyelvzettségébe nyújtom, ne annak jelölül tekintésük, hogy az igazságot akarom benne elföldelni a német szónak még láttára is rebellissé alakuló magyar lélek előtt, hanem olybá vegyék, milyen célra becsületesen akarom használni. Készen szedtem fel őket onnét, a hol találhatók voltak. Még legnagyobb ellenségem sem vadhathat meg avval, hogy germán költemény szerkesztésére is képes volnék (ime a magyar próza is mily keserves munkámba kerül).

Még azt az egyet előre bocsájtom, hogy nincs szabály kivétel nélkül; tehát ha valamelyik szíves olvasóm Karlsbadból vissza kerülő ismerőseim, avagy jómagamon nem fedezne fel előnyös változást, gondoljon eme axiómára. A testi beteg sem gyógyul meg mindig; aki az orvos rendeléseit mellőzi, még komolyabb bajt szenvedhet. A lélek hatalmas orvosának szava sem jut be a bedugaszolt fülbe, a természet felemelő, csodás recepteket tartalmazó könyve kabala marad az előtt, aki készakarva behunyja szemét. De az igaz, hogy itt jobbakká válnak az embernek, gondolnak olykor olykor lelkükre is, imát röpitnek fel égbe istenükhöz; régen megmondá már a zsoltáros: de tribulatione clamavi ad Te Domine . . .

Lépjünk hát ki a szabadba, szemünket a gyönyör-érzete édes könnyek árájába fűrésztől szemlélve a lelki jó orvos iránt lerótt, — nem finánc által megszabott, hanem a hálás szív meleg szeretetével önként megajánlt — illetek nagy számát. Ezek beszélnek, ezek oktatnak, ezek imára hívják, ha megértjük ékesenszóló nyelvüket.

Régi jó időkből maradt fenn a kegyeletes szokás, hogy évenként május 1-én kutszentelést tartanak. Hajdan a saison kezdete volt ez, ma — midőn a fürdő egész éven át nyújtja segítségét a betegeknek — inkább szertartás, melylyel szentelménynyé avatja az Egyház s kegyelmeket, fensőbb erőt rejt a források vizébe Krisztustól nyert hatalmánál fogva. Mily szépen

egészi ki az ima ereje a természet hatását a beteg test, a gyötrődő lélek javára. Itt nem hallani panaszt, mint odahaza, hogy ezáltal a katolikusok kizárólag maguknak foglalják le a forrásokat; nálunk — hisz ismeretes dolog — ez kedvelt kibuvója édes magyar véreinknek, kiket valláskülönbség választ el tőlünk, hogy ne keljen az első magyar királynak, a második honalapító Szent Istvánnak ünnepét megülni. A kutszentelés után is bizalommal szorgalmasan használja az immár megszentelt források vizét minden különbség nélkül katolikus, protestáns, mohamedán, zsidó stb. egyaránt. — Ezt a szép szertartást a plebánia templomban ünnepélyes szent mise előzi meg, melyen részt vesz a városi halóság, katonaság s mindenféle egyelet; majd körmenetben vonulnak a négy főforráshoz: Sprudelbrunnen, Marktbrunnen, Mühlbrunnen és Schlossbrunnenhez, hol is maga a felavatás megy végbe az előirt, gyönyörű imák végzése mellett. Megemlítem még azt, hogy a katonaság kivonult díszszazada a szokások üdvölvéseik által emeli a magasztos ünnep fényét.

A város középpontját a »Markt«-tér képezi geográfiailag. Itt emelkedik 1716. óta egy Szentháromság-szobor. Az akkor dühöngő pestis elkerülte Karlsbadot s e szép szobor ma is hirdeti az ősek háláját e szerencsés megmenekülésért.

Mennyivel fenségesebb látvány, mint a Mühlbrunn colonnade tetején elhelyezkedett s talán a meleg források párja következtében neki vetkőzött görög istenek szobor-csoportozatja.

Ha szemünket felemeljük és szemléljük a város zömét képező »Markt«-térre alátékintő 492 méter magasságu hegyet, annak ormáról a megváltás szent jelvénye árasztja le ránk dicsugarait. Az elődök szent hálája emelte azon a helyen, melyről a hagyomány szerint az üdvözítő szarvas leugrott s a szerencsés véletlen által felfedezett gyógyforrásokat ez által az isteni orvos hatalma alá rendelték. Ma is szokott előtte égni egy lámpa, a kiolthatlan szeretetek tüzeit élesztgetve s tolmácsolva. — A későbbi ivadék a szarvas alakját is megöröktette, de nem a kereszt mellé, hanem jóval lejjebb, a »Hirschsprung« tetején állította fel.

Szembe evvel a hegygyel, a Tepl jobb partján, három hegy emeli büszkén ég felé erdőkoszoruzott tetejét s ezek közül mindjárt az elsőnél ott látható 562 méter magasban az üdvözítő szent keresztje korona gyanánt, mellette még két más kereszt, a latrok keresztjei. Innét a hegy neve ma is »Dreikreuzberg«.

A Tepl balpartjára térve vissza ha a »Hirschsprung«-tól lefelé haladunk a Ferencz

József magaslat felé, egy szikla kiugrón ismét ott imádkozhatjuk az isteni Megváltó keresztben függő alakját. Ha ismét lekanyarodunk a városba, közvetlen a város szélén egy gothikus kivitelű »Mária kápolna« mellett vezetne el utunk. Mi azonban szívünk szent sugallatát követve felhaladunk azon a pár lépcsőn s bepillantunk az Istenanyának e szentelt hajlékába. Az oltárt vasrácszat rekeszti el a mindössze két, — oldalt fekvő padot magában foglaló hajótól; az oltáron mindig friss virágok illatozzák az »édesség illatját« a Szűzvirág szent anyjának; a vasrácszon kívül elhelyezett gyertyatartón pedig gyertyák lobognak, a már megsegített esdeklők hálaáldozatai, vagy a még segély után epedő lélek bizva adakozott kérés áldozata. — A padban sétája közben megállapodott buzgó szív rebegi az egek királynéjának dicséretére imáját.

A kápolnától két lépésnyire mindössze a gyalogjárótól szétválasztva van egy fedett helyiség, melyben — immár szemben az oltárral — három pad szolgál a fáradt test nyugalmául, míg a lélek Mária-hoz szárnyal,

Ezen fülke falát emléktábláskák borítják, a szent Szűz közbenjárására szerencsésen megnyert gyógyulásért köszönetet rebegő feliratokkal. Láttam német, francia, olasz, tót, orosz feliratot itten, még magyar eddigéle nincs. Egy párat a közvetlenségben, a hála kifejezésben nyilvánuló szépségeért bemutatok közülök:

»Ihr, die ihr vorübergeht,
Rufet, wie ich, Maria an,
Sie wird euch erhören
Fünffmal hat sie mir in
Äussersten wichtigen
Angelegenheiten geholfen
Helft mi ihr zu danken.«

Vagy ez a rövid:

»Die heilige Lourd Muttergottes hilft immer.«

Vagy közlöm még innét a közelekedő szép verset:

»Dankend steh' ich jetzt an Deiner Seite,
O Muttergottes, mein süßes Gut!
Du bleibest mir ferner zum Geleite,
Zu treuer Pflege, treuer Hut!
Die Krankheit mich im Lebensstreite,
Erloschen ist längst ihre Glut,
Gestärkt auf's Neue meine Glieder,
Und glänzend blickt Dein Auge wieder.«

P. 1886.

Meghatottan veszünk búcsút e kedves helytől s egy keskeny uton befordulunk a városba. Nem megyünk 50 lépést sem s már is — tejüvegen átszűrődő gyertyafény készletet újabb megállapodásra. Benyitunk s ime az olajfák-

a hadseregnek, a melyre csak ünnepnapokon: elseje körtől mernek gondolni. Ha pedig egy tartalékos tisztet behívunk Bécsbe gyakorlatra, az megéri az osztályversjátékoknál alább a legkisebb nyereseményét: mindkettőnek t. i. ráfizetés a vége.

Szóljon hát most az ének a hadsereg rendíthetetlen oszlopairól, a tartalékos tisztekről.

V.

A negyedik zászlóalj.

Két zászlóalj már beírta nevét a történelembe; a harmadik és a kilencedik honvéd-zászlóalj. Egyik vörössapkás volt, másik fehérsapkás. Harmadik híres zászlóaljának vonul te be a történelem lapjaira, a 60. gyalogezred negyedik zászlóalja!

Negyedik zászlóalj! Viertes Bataillon!

Van az új gyakorlati szabályzatban egy rendelkezés, mely szerint a csapatok szolgál-

lati számuk által is felbívhatók. Ez a negyedik zászlóaljban következőképp történt:

Pihenő. Az egész zászlóalj legénysége az erdőszélen hever és pipáz vagy eszik. A tisztek kisebb-nagyobb csoportokba verődve tárgyalják a nevezetes kutyák és lovak emlékeztetés tetteit. Van, a ki kardjával füvet kaszál unalmában, a másik levetette a nyakkendőjét s azon igazgat valamin, a harmadik szafaládét hámoz bicskával s egyiknek sincs kezén keztyű.

Egyszerre a zászlóalj-parancsnok kirántja a kardját és elkiáltja magát:

— Viertes Bataillon! (Negyedik zászlóalj!)

A legénység talpra szökken és haptákban, némán figyel. A tisztek szintén úgy, a hogy vannak, keztyű nélkül, balkezen nyakravalóval, bicskával és szafaláddal kirántják a kardot, a felhők felé nyújtják és várnak. A zászlóaljparancsnok körül néz s észrevesz egy káplárt, a ki lopva még egyet szippant búcsúzóul a cigarettából.

— Sie, majomkáplár! Nem hallotta a kommandót? Süket? Vak? Nyomorék? Trottil! Alljon haptákban, kinézer! Hottentotta. Zulukaffer. Ostoba. Holnap jön rapportra. Majd megtanítom én haptákban állani. Rinoczerosz. Becsukom . . . ugy-e, megjed? No, ez egyszer megbocsátok. Olyan az orra, mint a kakadúé. Eszkimó. Boxer.

Ez alatt a többiek hűségesen haptákban állanak, a tisztek pontosan égnek nyújtják kardjaikat s várnak. Egyik főhadnagy azonban megunt a várakozást s leeresztette a kardot. A parancsnok ur észrevelte és most hozzája lovagol.

— Aber Herr Oberlieutenant! das ist doch Skandal, meine Herren s megindul az előbbi aradat finomabb tónusban és németül.

A főhadnagy úr mérgesen felemeli a kardját s most már az egész zászlóalj haptákban, némán várja a további vezényszót. A zászlóaljparancsnok megelégedéssel néz végig csapatján,

Mindennemű ásvány- és gyógyvizek és az Előpataki víz főraktára Bihar-, Békés és Szilágymegyék részére.

Ajánlja kitűnő saját termésű körösvölgyi asztali borait bárhová a városban házhoz szállítva literes üvegekben fehér asztali ó vagy új bor literje 72 fillér, Schiller bor 72 fillér, körösvölgyi ó bor literje 88 fillér, akik azonban a városi fogyasztási hivattal az adóra kiegyeztek, literenként 20 fillérrel olcsóbban kapják.

Mindennemű friss gyümölcsök: u. m. Kajszin és Francia barack. Korai körte öt kilós posta kosarakban a legolcsóbb beszerzési helye. — Vidéki megrendelések azonnal teljesítenek. Raffia hancs, szőlőkötő fonál, rézgálic (kékkötő) pamut a legolcsóbb árban. 82

Szabó István

fűszer, bor, csemege és vadkereskedése,

Nagyvárad, Fő-utcza (Dr. Grósz-ház),

városi és vidéki Telephon 251. sz.

hegyén vérrel verejtékező Istenember szenvedésben megdicsőült, imádandó alakja van előtünk térdeplő helyzetben, midőn az angyal az utolsó, keserves halállal végződő szenvedésre megerősíti. Arczáról leolvasható színt: »Mind-azáltal ne az én, hanem a te akaratod legyen«. Háta megett alszik a három tanítvány, kik egy óráig sem tudtak virrasztani vele. Az alakok mind életnagyságuk s elég művészi kivitelük; a háttért pedig az egész falat befödő, Olajfák hegyéről részletet ábrázoló festmény képezi. Az ájtatoskodó és gyertyaláng itt is megtalálható.

Ha a »Hirschsprung« től sétát teszünk a Kaiserpark felé, igen kényelmes uton haladva eljutunk egy helyre, hol az ut 8 irányban ágazik széjjel.

Mielőtt választanánk magunknak, szemünkbe ötlök egy vasrácsoszáttal ellátott fülke, (körül-ül úgy néz ki, mint a váradi Kálvária-utczán levő statió-képek) az »Ecce homo« kápolna. Az Ur Jézus alakja, a mint megkötözve, fején töviskoronával ránk tekint, híven tükrözi vissza a kimondhatatlan fájdalmakat, melyeket éretünk békéttérrel viselt. Mintha biztatna, hogy szívből fakadó, bűnbánó könyörgéssel osszuk meg fájdalmát s Ő leemeli a mi gyenge vállunkról a nyomor, a betegség terhét. Meghatva ülünk ott, hogy lelki szemünk előtt elvonuljon a keserves kinszenvedés ama jelenete, midőn a vértiszomjazó tömeg dübe s a gyáva Pilatus kibuvót kereső tehetetlensége látszólag győztek az örök Igazság felett. Szinte feledjük a magunk csekély baját, hogy csodálva imádjuk az isteni szeretet mélységét háláttal nemzetünk iránt s eszünkbe jut szegény magyar nemzetünk, melynek szintén sokszor kellett már végig haladnia a Golgota vérrel-ázott útján sokszor — hej — saját fiainak bűne, háláttalansága, árulása miatt. Talán e gondolat szülte a pihenést nyújtó pad háttámasztójára írott szavakat:

»E helyt feledve bűt, feledve bánatot pihenj,
S míg egy sóhajt hazádba nem repítsz, tovább
[ne menj].«

De vándoroljunk nyugat-dél felé a legmagasabban fekvő s szép kilátást nyújtó »Aberg«-hegy irányában. Jó féltórai kellemes, fenyvesek között vezetők uton egy központra érünk, mely röviden »Bild« néven ismeretes. Itt, a mi figyelmünket mindjárt magára vonja, egy circa 4 méter magas, fehér márvány oszlop, benne a Madonna áldott képe. A képet befogadó bemélyedés alatt nagy vasbetűkkel összerakva olvasható: »Zum Trost, 1900«. Háttul pedig: »Gewidmet von. Nik. Dumba«. Szintén kedvelt megpihenő helye nemcsak a testnek, hanem a szívnek, léleknek is.

Innét a hosszabb — nyugat felé ágazó — utat választva, fél óra alatt elérhetjük a »St. Leonhard« restaurációt, melytől 5 percznyi tá-

volban a város felé visszamenve, láthatjuk a kegyelet egyik újabb bizonyosságát, a »Szent Lé-nárd«-kápolnát, melyet szép goth stílusban a múlt század vége felé újított meg Russel lord, egykori berlini nagykövet. Virágerdőben áll a dicső Szent alakja s a tisztelet lángja nem alszik ki az előtte égő öröklámpából. Még két szentkép található a fülkében: jobbról a szent-háromság, balról az Immaculata Conceptio képe. A kápolna háta megett vagy 30 lépésre romok hirdetik a világ mulandóságát, az egykor itt fekvő Fiergarten falu templomának maradványai.

Jól kifáradva, benyomásoktól meghatva lemondunk az »Aberg«-i kirándulásról s visszafordulunk a város felé. Hosszu menetelés után elérjük a »Hirschsprung« hely nyugoti oldalán délnek húzódó völgyet, mely a »Russelsitz«-hez vezet.

Gondatlanul haladunk, míg csak három pad észrevéve körültekintésre nem sarkal. Önkéntelenül kapjuk le kalapunkat a látványra, mely szemünk elé tárul. Egy óriási fenyőfa törzsére két méter magasságban egy Mária-kép van függesztve nefejejts koszorúval körül-fonva. Előtte egy imaszámoly, melynek jó széles könyöklője ottárrá van átvarázsolva a gyönyörű rózsacsokrok, babérkoszorúk közepett. A fa, az imaszámoly tele van aggatva táblácskák-kal, melyek a »betegek gyógyítója«-nak hirdetik a hálás szívek érzelmeit. Maga a kép dedicatiója imígy szól:

St. Maria im Walde

Im Waldesdom, an stiller Stelle,
Wo sanft der Buchen Fahnen weihn,
Kannst du — ein Baum ist die Kapelle,
Ein wunderlich Bildniß seh'n!
Ein Bildniß ist's der Muttergeotes,
Das fromme Hand dem Wald vertraut,
Wo es entrückt dem Blick de Spettes,
Wo nur die Andacht es beschaut.

Wer einmal von dem Bild erfahren,
Kehrt immer wieder ihm zurück,
Der Mutter hier zu offenbaren
Des Herzens Leiden oder Glück.
»Vergissmeinnicht« in reichen Gaben
Schmückt hier die Himmelkönigin,
Ja: ihren Dank in Marmor graben
Liest hier selbst eine Kaiserin!

Sei du auch freundlich eingeladen,
Wen dich ein Erdenweh bedrückt,
Geh' hin zur Mutter voll der Gnaden,
Auch du kehrtst heim von Ihr beglückt!

Karlsbad. 28. Maji. 1895.

Mindenki, ki itt elhalad, titkos erőttől vonzva áll meg ezen, vadon alkotta idylli templomban s rebeg el egy »Ave Mária«-t. Szemtanuja valék annak a kedves jelenetnek, mikor egy család imádkozott itt együtt: végül az anya két kis leányát felemelve, megmutatta nekik az

ilyenné formálják a férjeiket. Ha elfelejtettük vele a családi búsongást, jókedvű is volt — a mi ismét egy érv az agglegéni élet mellett. Mi többiek mindig vidámak voltunk. Az öreg Szenvedő különben a pénzügyminiszterség felé indult.

Jönnek az agglegények. A 14. századot az »Aktív úr« szerencsétlente, a ki alig tudott ugyan masírozni (kivéve, ha szép hölgyeket látott), de azt híresztelte, hogy őt mindenki aktív tisztnek nézi. Azt hiszem, ezt az állítását végül ő maga elhitte. Különben ő volt a társaság mulatságbeli szakértője, a ki már előzőleg ismerte, hol mérk a jó bori, hol a jó sört s hol van hitel? Czivilben a belügyminiszteri pályára fog lépni valamikor, ha sikerül ott aktíváltatni magát. Epyelőre még csak tartalékos belügyminiszter és itt nem nézik aktívának.

Négyünk közül az utolsó a tizenharmadik századnak volt ragyogó csillaga. Diskrézióm tiltja meg nevezni, önérzetem tiltja őt leleplezni a fentiek módjára, ajánlani senkinek sem tudom semmivel s ha megis dicsérem, tudom, hogy azért nem vállalna felelősséget a szerkesztő ur. Jobb lesz okosabb dologról zengeni, szóljon hát az ének az ekként bemutatott negyedik zászlóalj vitéz tetteiről.

égi édes anyát, s pénzt dobtak apró kacsóikkal a térdeplőn függő perselybe, persze nagy vigság, ujjongás közepett.

Igen sok itt is a hálafelirat. Ki ezeket olvassa, szíve melegséggel telik el, a remény dagasztja keblét, hogy az, ki oly soknak segített, tőle sem vonja el áldásos jobbát. Egy pár mutatóba:

1. »Hast du viel Sorgen,
Viel Herzleid,
Hoffe auf Morgen
Auf bessere Zeit!
Sei d'rum nur heiter
Vertrau auf Gott!
Er hilft schon weiter
In jeglicher Noth.

2. Ward auch genommen
Das Liebste dir,
So mußt es kommen,
Das glaube mir.
Mußt nich klagen
Nicht fraurig sein
Lerne ertragen
Schmerzen und Pein.

3. Lacht dir hienieden
Selten das Glück,
Raubt dir den Frieden
Dein Missgeschick,
Mußt d'rum nicht weinen
Die Augenroth,
Gott kennt die Seinen,
Kennt ihre Noth! . . .

16. V. 1898. E und Th.

Mily sokat fejez ki, mily mély hála rejlik egy szintén erre a fára függesztett, márvány-szív közepén ragyogó egyetlen szóból: »Merci«. A szívet nefejejts köríti, bizonyára jelöl, hogy a »szomorúak vigasztalója« örökre magához lánczolt egy sok hányattatáson átesett, végre nála nyugtát fellelő lelkét, boldogságot merít szívet.

A mi pedig magyar lelkemnek legkedvesebben esett, az egy híres egyházi költőnk rövid, de mély gondolatokat rejtő költeménye, mely a Mária-kép felé táblára vésvé függ. — Ideiktatom, mint az igazi magyar Mária tiszteletnek ily messze földön is hirdetőjét. De be is fejezem vele már nagyon elnyult leveletem, mert ez a vers engem felvett tételemből több bizonyítgatása alól teljesen felment, oly egyszerű, oly világos szavakkal tolmácsolja, hogy a bűt és nyomort érző szív fájdalmára Istentől esdi első sorba az enyhületet. Hanem szólaljon meg hát maga Suijászky:

»Ki hithideg, fásult kebellet
Tekinted itt Szűz Máriát,
S térdhajtva hozzá nem bocsátasz
Üdvös segélyért hó imát:

Imádkozik nagy szégyenedre
Helyetted a bű és nyomor,
Melytől egészen megkímélve
Nincs e világon semmi kor.»

Isten velünk!
Maradok a vigabb jövő édes reményében
tisztelettel: *Peszky.*

Egy bakfis.

Nagyvárad, 1902. aug. 2.

Mivel már régóta nem olvastam »Kóby« urtól, bár erről a témáról szokott írni — a szerkesztőség titkairól — semmit s mivel most úgy sines sok mit írni való, — mint az Önök tisztelője arra kérem Kóby urat, hogy írjon valamelyik számban a t. szerkesztőség általam igen tisztelt tagjairól valami ismertetést. Erre kéri Kóby urat

Nagyvárad, 1902. VIII/1.

bakfis.

U. i. De ne hogy sok rossz oldalukat a t. munka társaknak sorolja fel, de azért részletes legyen. Terjeszkedjék ki az összes benne dolgozó urakra.

Az újságoknál készen állanak a lovas bandériumok és fehérbe vetkezett munkatársak, hogy üdvözöljék az első felvetődő czápát a Quarneróban. De bár a legkövőbb fűrdő vendéget szánjuk is neki nem jön — Fiuménál a tenger csöndes.

megfordul lovával s egy negyedóra időköz mulva hallatszik végre a második vezényszó is:

— Vergatt rung! (Gyülekező).

Mint hogy ebben a nem éppen szellemes és kellemes gyakorlatban naponta vagy ötször volt részünk, nagyon megtetszett az nekünk tartalékosoknak s csupa buzgóságból a legmagasabb szolgálat iránt egymást is hangos vezényszóval szólított meg:

— Vierter Bataillon! Szervuszatok fiúk.

Innen lett szójárassá a negyedik zászlóalj megszólítása.

Négyen vonultunk be fegyvergyakorlatra, mindegyikünk más-más századhoz. S mint hogy mi négyen emeltük világhíre a 4. zászlóalj, illő, hogy be is mutassam a derék férfiakat.

A 16. századnál volt a »nagy Bocskay«; derék családapa Nagy-Bocskóról, a honnan nevét is nyerte tőlünk. Hossza 180. czm. Családapái hajlamait mutatta, hogy esténkint rá akart gyújtani a kardjára, falusi pipának nézvé az. Egyébként leendő földművelési miniszter is lehet belőle, anyai tudományt őrzött meg falun léte alatt is.

A 15. század erős oszlopa volt az »öreg Szenvedő«; budapesti (nem lipótvárosi!) családapa, a ki örökké a családja után búult. Innen a neve is. Utolsó mohikán azon férjek seregéből, a kik nem örülnek a szalmaözvegységnek. Ajánlom az összes feleségek figyelmébe, hogy

Es e várakozásteljes pillanatban felvetődik előttünk egy . . . aranyos bakfi, aki azt kívánja, hogy szabadon elővezetve defeliroztassuk el előtte munkatársainkat.

A fent közölt levél annyira iráshiba mentes, hogy egyik rossz nyelvű munkatársunk kétségbe vonta az aláírás hitelességét, de segédszerkesztőnk, ki a felső leány nevelés terén őszint meg, oly erősen tört lándzsát a leányok mai képzettsége mellett, hogy jobbnak láttuk addig meghajolni, míg csak argumentumokkal dolgozik és nem kézzel foghatóbban kapacitál, lévén ő igen bőkezű in theoria et praxi.

No meg aztán utó irat is van s csak a férfiakról kérdez. Ez leányra vall.

Tekintettel tehát arra, hogy egész szerkesztőségünkben nem akad egy enni való se, hiszen kegyed csak a férfi munkatársakra kíváncsi — ime felvonultatom őket, bár előre megjegyzem, hogy a rovatban foglaltakért semmi polgári viszonyaikban nem vállal felelősséget a Szerk.

Nota bene Szerk.

1. *Gyula.* Ő most a borszéki fürdőben hallgatja a fenyves suttogását. Soha férfi melegebb fogadtatásban nem részesült, mint ő e világhírű fürdőben.

Alig érkezett meg azonnal 50 fokos borogatóst tettek azon részére, melyen át legközelebbi ut vezet a szivhez. Hogy olvadt-e ez uton a szive, ezt utólag mutatja meg az előleg. (Ja-a a! szedőgyerek.)

Kegyedet tehát nem érdekelheti egy gomor bajos szerkesztő, de annál inkább érdekel bennünket, mert vele szállt elsejének minden poézise s mi busan zümmögjük a magyar dalköltés közkincséé vált légekétségbejöttbb termékét szerk. kaszszája előtt:

— Volnál te rózsá bimbó
S volnánk mi méh . . .

2. *Béla.* Ha már a szerkesztőről csak annyit írhatunk, ugyan mit írjunk a segéd szerkesztőről? Felette nem szálltak el nyomtalanul az évek, hanem szép sorrendben évgyűrűkkel vették körül. Legdrágább ruha darabja máris az őv, melyről azt állítja, hogy az árát folyton stájerolják, mi azonban tudjuk, hogy nem az ár emelkedik, hanem a körfogat. Ugy ül a dolgozó asztalnál, mint egy lilium (saját szavai), tulajdonképpen pedig oly merész pongyolában, hogy még a telefonról is félre ugrik ha megcsendül, nehogy meglássák.

Igen bensőség teljes viszonyban van Kóbyval.

3. *Gyula.* A riportvezető. Jó forrásból vettük a hírt, hogy megházasodott. Bővebbet nem tudunk róla. A kis riportert azonban észrevette, hogy ha a kabátját leteszi, sohase koppan mint azelőtt, tehát nincs benne a kapukules. Ez mindenesetre azt mutatja, hogy a róla szóló hír alapos volt.

4. *Aladár.* A belmunkatárs és tárczarovat vezető. Azt állítja, hogy doktorrá lett, de ez nem látszik meg rajta. Most is egész normálisan ír és beszél. Négy nyelven ért; az »igent« azonban még egy nyelven sem hallotta. Ha annyit írna a lapba, mint képes levelezőlapokra, ugy a mienk volna a kontinens legbővebb lapja.

Különös ismertető jele, hogy nem kíván bővebb tudósítást adni Bécsi berukkolásáról.

5. *József, Odón, Akos.* Három darab riportert. Az egyik ifjú és bohó és annyira puritán, hogy semmi ezifraságot nem szívelhet, mi irodalmi működésén is kiteszik. Különben olyan édes gyerek, mint egy Kugler sütemény. A másik még ifjabb és még bohóbb, mert volentörként dolgozik, a harmadik kész reklám nekünk, mert aki látja, meggyőződhetik róla, hogy mi nem használjuk az — ollót. Különben költő nemcsak író, mi fel is jogosítja a fűrtök viselésére. Emléke azonban szivesen ad belőle.

Valóban az olló nálunk nem munkatárs, csakis arra való, hogy a s. szerkesztő borotválkozik vele, ha színházba akar menni.

Ime amennyit egyszerre összemarkolhattam belőlük. Van még több is — e disztagokról máskor.

Tisztelője

Kóby.

UJDONSÁGOK.

Vihar előtt.

Mélységes néma csöndben áll
Körülfem a vadon,
Fáradtan csügg a sok levél
A görnyedt galyakon . . .

S e méla, csendes hangulat
Oly egy most énvelem, —
Lelkemben is rég így pihen
A vágy, — az érzelem.

De ám, a hogy leszál a nap
Kigyul a rengeteg,
A fák közül ragyognak át
Az elbujt fellegek, —

S a már felejtett édes arez
Lassan elém lebeg . . .
. . . Látom, megint vihar közelg:
Zugó, bős fergegeteg;

S a közelgő zord éjszakán, —
— Már-már rémlik nekem —
Hogy zúg majd itt a fák között.
S itt benn a lelkemem.

Dutka Akos.

A debreczeni szabadság-szobor teleplezése.

Debreczen ura és szegénye felvette az ünnepi köntöst a tegnapi napra, hogy elmenjen a szabadság új oltárához hálát adni a magyarok hatalmas Istenének, hogy megcsufolt, eltiport nemzetének vissza adta az éltető, termékenyítő szabadságot.

A szomorú emlékü debreczeni csata 53-ik évfordulója volt az a nap, mikor Hungária fáklját lobogató érczajkjáról lehullt a lepel s Debreczen népe egy sziv s lélekkel énekelte:

Isten áldd meg a magyart!

*

Az ünnepség következőkép történt:

A város székházának udvarán már reggel 8 órakor gyülekeztek az egyetemek és társulatok saját zászlók alatt, s innen 1/9-kor az ev. ref. nagytemplomba vonultak, ahol K. Tóth Kálmán mondott lendületes ünnepi imát.

Az istentisztelet végeztével a jelenlévő impozáns közönség nagy tömegekben vonult az »Emléktéren« felállított szabadságszobor elé, ahol a »Szózat« eléneklése után Komlóssy Arthur városi főjegyző lépett az emelvényre s ünnepi csendben mondta el nagy hatást keltő elnöki megnyitóját.

Alig csendesült el a lelkes éljen riadal, mely a főjegyző beszédét követte, dr. Bakonyi Samu orsz. képviselő lépett a szobor elé, s ünnepi beszédének keretében ékes szavakkal méltatta a nap emlékét.

Majd dr. Benedek János országgyűlési képviselő szavalt a nagy tetszés között az ez alkalomra írt ünnepi ódáját.

Miután lehullt a lepel Hungaria tündöklő ércz alakjáról, a szoborbizottság elnöke átadta a szobrot a város polgármesterének.

A koszorúk elhelyezése után a Hymnus éneklésével ért véget a lélekemelő szép ünnepély.

TÁJÉKOZTATÓ.

Augusztus 4. Biharvármegye főzigazgatási ülése.
Augusztus 7. A nagyváradai tisztviselők fogyasztási szövetkezetének rendkívüli közgyűlése d. e. 11 órakor.
Augusztus 7. Városi közgyűlés.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 8—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* A román király Budapesten. Károly román király, a ki Bécsen át Ischibe megy, ma reggel 7 óra 50 perczkor a gyorsvonaton a keleti pályaudvarra érkezett főudvarmestere és még néhány ur kíséretében. A pályaudvaron a budapesti román főkonzul és konzul, továbbá Gersics rendőrfelügyelő és Neumann helyettes állomási főnök várták a királyt, a ki a vonat megérkezése után rögtön kiszállt szalonkocsijából és az udvari váróterembe ment. Ott megreggelizett s azután 8 óra 50 perczkor tovább utazott Bécs felé.

* Városi közgyűlés. Nagyvárad város közigazgatási bizottsága augusztus 7-én csütörtökön d. u. 3 órakor tartja rendes havi közgyűlését.

* Az elhagyatott gyermekek védelme. A rendes havi tápdíjak kiosztását tegnap délután végezte Des Echerolles Kruspér Sándorné a F-hér Kereszt gyermekmenhely védőnöke és Rác Ódón igazgató orvos. Ötszáztizenhat állami gondozásba vett elhagyatott gyermek tápszülője volt jelen a kiosztáson, kik mindannyian felhozták a gondozások alatt álló csecsemőket. Kiosztottatott 5176 korona 76 fillér tápdíj.

* A kolozsvári függetlenségi párt zászlója. A kolozsvári függetlenségi polgárok fákljás zenével akartak tüntetni dr. Richter Aladár egyetemi tanár mellett, a ki az ismeretes zászló-affér alkalmával oly hazafias magatartást tanúsított. Benet Ferencz a függetlenségi párt tiszteletbeli elnöke most azt indítványozta, hogy miután már megfelelőbb formában fejezték ki tiszteletüket a hazafias tanár iránt — a fákljás zenére összegyűjtött pénzen készítsenek egy lobogót, a mely a párt tulajdonát fogja képezni. Ez alatt a zászló alatt tegyenek aztán fogadalmat, hogy tántoríthatlan bajnokai legyenek a függetlenségi eszméknek és ez alatt a zászló alatt buzdítsák egymást lángoló hazaszeretetre. Ezzel kapcsolatosan egy függetlenségi kör alakítását is tervezik.

* Oroszország a zsidók ellen. Hir szerint az orosz belügyminiszter az orosz tengeri fürdősből a zsidók kiutasítását elrendelte, s ugyanegy időben egyszer és mindenkorra megtagadta a zsidók azon kérését, hogy Mandzsuriában szabadon kereskedhessenek.

* Halálozások. Részvétellel vettük a következő gyászjelentéseket:

Alulírottak mély fájdalommal tudatják a legjobb leány, testvér, unoka és rokonnak Szilágyi Honkának folyó hó 2-án, éjjel 2 órakor, élete 14-ik évében hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. A megboldogult kis halott földi maradványa folyó hó 3-án, délután 4 órakor fog várado-velencei Templom-tér 215. szám alatti lakásnál az ev. ref. egyház szertartása szerinti ima után a várado-olaszi sikertben örök nyugalomra tétetni, mely végtisztelességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívattak. Nagyvárad, 1902. augusztus hó 2-án. Béke poraira! özv. Szilágyi Mihályné szül. Fazakas Mária édesanyja. Szilágyi Ida férjével Máár Ferenczcel és gyermekeik. Szilágyi László, Szilágyi József testvérei. özv. Fazakas Józsefné nagyanyja. Szilágyi Viktor, Szilágyi Erzsébet, Szilágyi György testvérei. özv. Báányi Józsefné és gyermekei nagyanyja. Szilágyi Etelka, Szilágyi Vilmos testvérei.

Özv. Tóth Lajosné sz. Maricskó Terézia, a maga valamint fia: Tóth Károly, ugy apósa: Maricskó János és neje, sz. Szedlák Rozália,

sógornője: özv. Kolozsi Józsefné sz. Maricskó Julianna és gyermekei: Róza, Mariska, Irén és Józsi, sógora: Keresztesy József és neje: Maricskó Rozália és gyermekei: Mariska, Gizella, Erzsike, Lajos és Gabriella, ifj. Maricskó János és neje: Nagy Julianna és gyermekei: Etelka, Róza és Jani; Kozma Lajos és neje: Maricskó Mária és gyermekei: Lajos, Ella, Gizella és Árpád, valamint az összes rokonság nevében is fájdalomtelt szívvel tudatják a szerető jó férj, illetve édes apa, vő, ösögor és rokonnak: **Tóth Lajos**nak f. évi aug. hó 2-án d. u. 4 órakor életének 60. s boldog házassága 32. ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai ugyan e hó 4-én d. u. 4 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint Kis-fürdő-utczai 466. számú házatól az Olasz-i temetőbe örök nyugalomra tétetni. Mely vég-tisztesség tételre az elhunyt rokonai, barátai, iparos társai és ösmerősei tisztelettel meghivatnak. Nagyórád, 1902. aug. 2. Béke hamvaira!

* **Eltűnt kis leány.** A napokban Kun Sándor nagy-jankai szőlő tulajdonos Julianna nevű kis leánya nyom nélkül eltűnt. Most az alispáni hivatal átiratban értesítette a rendőrséget, hogy város szerzte rendelje el Kun Juliska körözését, mivel a gyermek valószínűleg Nagyváradra szökött.

* **A legjobb anyós.** Még vasárnap történt, a nagyvárad szőlőhegyek egyik legkedélyesebb vil-lájában.

Csupa véletlenségből nagyszámu és előkelő közönség gyűlt össze, mintha ott adtak volna egymásnak találkat. Természetesen a hangulat kel-lőképp emelkedett, lépésel tartva a házi gazda ki-tűnő ormainak eltűnésével. Végre elérte a hangulat azt a magasztat, a hol már nem fáj semmi, csak az anyósok.

Persze, azon lármáztak legjobban, a kik az anyósokat csak hírről ismerik: a fiatal emberek. Né-melyek szerint ők szedték be a legtöbb jó bort is, de ez nem tartozik a dologra,

Valamelyik heves ifju, a ki agglégénynek ké-szül, ünnepélyesen kijelentette:

— Hölgyeim. Az emberiség három csapástól szenved: a filokszerától, a hitelezőktől és az anyó-soktól. Mind a hármát el kellene törülni a föld színéről, mert mind a három kártékony. En tehát . . .

Egyik kis leány (képezdét végzett) haragosan közbekiáltott:

— Nem igaz!

Altalános figyelem.

— Nem igaz, ha mondom! Igenis, én ismerem valakit, a ki a legjobb lény lesz a föld kerek-ségén, ha anyós is lesz.

A társaság tagjai egyszerre izgatottan felug-ráltak.

— Hol van? Ki az? Mondja meg a nevé! Az kell a magyarnak! Ki az?

S a kis leány naiv (? bocsánat a kérdőjelért, de szükségét éreztük) hangon felelt, mintha a leg-természetesebb dologról volna szó:

— *Az én mamám!*

* **Rendőri hírek.** A múlt hó 20-án össze irt helybeli szekereseket ezuton is felhívja a rendőrség, hogy számjaik átvétele végett a rendőrség Kossuth-utczai helyiségének 4. sz. a szobájában vasárnap délelőtt 9—10 óráig jelent-kezzenek annyival is inkább, mivel a jövő hét folyamán a számmal el nem látott szekerekkel való fuvarozást hatóságilag megátolják, s tör-vényszerint megbüntetik. A számok ára darabon-ként 60 fillér.

* **Felvétel a gyermek-zenekarba.** Az unjonnan szervezett nagyvárad (tűzoltó) gyer-mek-zenekar vezetősége a zenekar tagjának létszámát 30 tagra óhajtja kiegészíteni, ennél-fogva még több jó magaviseletű fiut vesz fel a zenekar tagjai sorába. Felhívja tehát a ve-zetőség mindazon szülőköt, a kik gyermekeiket a zenekarba óhajtják adni, hogy felvétel vé-gett a vezetőség irodájában Szabadság-utca (zársikátor) 9—231. szám alatt, d. u. 1—2-ig, este 6—8 óráig jelentkezzenek. Tisztelettel a vezetőség nevében *Kalász István*.

* **Táncmulatság Nagyszalontán.** Összeült Nagyszalontán a fiatalok s elhatározták, hogy valami szenzációval lepik meg a »nevezetes város« kö-zönségét.

Többféle indítvány merült fel.

Egyik fiatal el akarta hozatni a fiumei czápát, másik a nagyvárad új városházát, harmadik Barnum szakállas hölgyét. Mind a hármát leszavazták azzal az indokolással, hogy nyáron vétek volna a derék szalontaiakat ilyen szörnyekkel ijesztgetni.

Valami kellemesebb szenzációt kerestek és találtak; megállapodtak abban, hogy rendeznek egy táncmulatságöt és arra lehozatnak Nagyváradról egy eleven, tényleges főhadnagyot.

— Az ám, de hol a zene? — kérdezte egyik.

A szalontai czigányok most fürdőkben muzsikálnak!

— Semmi, babám! — nyugtatta meg a másik.

A városi táncmesternek van egy vak hegedüse és egy siketnéma bőgőse, az elég lesz. Különb Nagy-váradon sincs.

Ekként nyugodtan vártak a nagy napra.

Eljött a nap, el a főhadnagy ur is, eljöttek a vidéki vendégek s mikor beállítottak a táncmes-terhez a »nagy szalába«, ez a legkedvesebb mo-solylyal fogadta őket.

— Kérem, semmi baj sincs, a termet frissen felsuroltattam, mindössze a két czigányom szökött meg.

Altalános hüledezés, fenyegető fogcsikorga-tások stb.

— Kérem, semmi baj. Azért lesz zene. Mél-tóztassák csak elhelyezkedni. Ugy. No most páron-kint felállani. Ugy. Mehet, kremásson? Akkor mehet.

Azzal hosszú lélekzetet vett s elkezdte bor-tól reszkető, víztől fázó hargon a rendes cze-pedit:

Hündrendáj, hündrendáj.
Hünderettu hündrendáj . . .

Mit volt mit tenni? A vendégek szépen ösz-szefogóztak s elkezdtek a táncot; a főhadnagy ur járta legjobban. Néha azt is képzelte, hogy meny-nyei harmóniát hall, ha ugyan hallott egyáltalán valamit. Vala ugyanis neki igen szép tán-czosnéja.

A táncmester ur egészen belemelegedett a zengedezésbe s most már utasításokat is dalolt:

Hündrendáj, hündrendáj.
Ne tartsa fel a fejét!
Hündrendáj, hündrendáj,
Ne lépjen oly nagyokat!

Kánikulai mulatságnak is borzalmas valami lehetett ez, hanem a főhadnagy ur azt meséli, hogy soha olyan jól nem mulatott még a katho-likus bálon sem. Pedig ez nagy dolog!

Másnap a »Nagyszalontai Nagydob« című lapban következő hír jelent meg:

* **Fényes táncmulatság** volt tegnap városunk legfőbb szállodájában. Nagyvárad elő-kező vendégek részvételével hajnalig mulatott ott Biharmegye viruló ifjusága. A zenét városunk ki-tűnő zenekara szolgáltatta . . . stb.

S mondják aztán, hogy ninc en falun nemes szórakozás.

A hír valódságáért senki sem vállal fe-lelősséget.

* **A zsidó újév miatt.** Tudvalevő dolog, hogy október hó 3. és 4-ike a komádi-i **vásár napja**. Azonban a peches komádiaknak rit-kán sikerül e nap jól, mert rendszeren valami zsidó ünneppel esik össze, már pedig ez a csekélynek látszó körülmény gazdasági és keres-kedelmi szempontból meglehetősen anyagi károkat okoz s a vásárnak sikerültét többnyire lehetet-lenné teszi. Most is a zsidó újév 1-ső és 2-ik napjával esik a vásárnap össze, ekkor lesz ugyanis az 5663. év tisri hónapjának első napja. A komádi-i polgárok okulva a tapasztal-takon, hatalmas aktiót indítottak a környéken, a vásár napjának áttétele tárgyában. A kérdé-ses kérelmet közölték a szomszédos falvakban, hol mindannyian aláírták, kérve a vásárnak szeptember hó 26—27-ik napjaira való átté-telét. A kérelmet most Nagyvárad város taná-csának is megküldték. Valószínű, hogy szintén csatlakoznak a kérelemhez, melyet aztán a

kereskedelmügyi miniszterhez terjesztenek fel jóváhagyás végett.

* **A hétről.**

— Az idén nincs uborkaszazon. A kosararas asszony elvitt minden uborkát. De itt hagyta az aszfalt mákvirágjait.

— **Viktor Emánuel** király elment Péter-várra, de Bécsbe nem megy el. De azért az olasz politika mégis **Ausztriára** utazik!

— **Kánikula** ugyancsak forró. De azért a kis leányok elcsábítói még sem akarnak **hüvösre** kerülni.

— Ischlben nagy koronatanács volt — irták a lapok. Azt hisszük, hogy a korona ott volt — de a kiegyezés bajaiban alghanem hiányzott a **tanács**

— **Szell Kálmán** a kiegyezési tárgyalásokon szerencsésen **legyőzte Magyarországot**. Azt tartja, az a legnagyobb győző, aki önmagát győzi le.

— **Ischl** levegőjét nagyon dicsérik. De vajjon használ e a nagybeteg kiegyezésnek.

— **Olaszországban** az idén nagyszerű bor-termés van. Kell is ott sok bor. Hiszen az olaszok most sokat isznak királyuk pétervári látogatása óta a **muszka medve** bőrére.

— **Szell Kálmán** és **Körber** a rátóti üdülő-helyen tanácskoznak. Pedig a kiegyezés ügyét nem **üdülőre** hanem **dülőre** kellene már juttatni!

* **Kinos kérdés.**

— Milyen tokban tartja **Szell Kálmán** a kiegye-zési tárgyalások jegyzőkönyvét?

— **Titokban.**

* **Nagy család.**

— Olyan nagy a családod? Hány gyerme-ke van?

— Nolezvankilencz!

— Ugyan? Az lehetetlen.

— Dehogy lehetetlen. **Nyolcz van, kilencz** (Kakas Márton.)

x Az idény előhaladása folytán az összes nyári szines és fehér ingek, angol mosó mellé-nyek rendkívül leszállított áron kaphatók

Róth M. Utóda

kalap és uridivat üzletében.

Kizárólag a legjobb hazai készítményű női és férfi cipők nagy választékban kaphatók.

x Felhívjuk olvasóink figyelmét **Deutsch K. I. üveg, lámpa és porcellán** üzletének át-helyezését jelentő, lapunk mai számában meg-jelent hirdetésére.

x **Megerkeztek a nyári idényre** a leg-szebb cipő árak, melyek szép és csinos kiállít-tásuk mellett, az előre haladott idény miatt **25 százalékkal olcsóbbak**, mint voltak. Nagy-szerű újdonságok Chewreox, Box és sárga czi-pőkben. Alkalmi vétel esőernyőkben és haris-nyákban. **Nádor Henrik** és Társa Nagy-piacz-tér, Kereskedelmi Csarnok

x Hatóságilag engedélyezett végeladás üzlet-felosztás végett **Kárpáti Miklós** divatáruházá-ban Nagyváradon. Ezen rendkívül előnyös vé-teleket figyelmébe ajánljuk a n. é. közönségnek. Tessék a hirdetés oldalán a hivatalos hirdet-ményt elolvasni.

IPARÜGYEK.

Előljárósági ülés.

Az iparügyi elöljáróságának július hó 31-én tartott rendes havi ülésén megjelentek Bertsey György elnök, Andriska Károly ale-lnök, Bodnár János, ifju Cser János, Czeleddi Jeremiás, Hann Lajos, Juhász Benedek, Kiss Károly, Lévai Márton, Ováry Lajos, Rozslay

Géza, Spetkó József, Széles Lajos, Szűcs Ferencz, Tarsoly Ferencz, Tátray Sándor, Vlád Agoston, Weisz Károly és Zsirkay Károly előjárók, Iványi István pénztárnok, Peller Ferencz, Stagl Kálmán számvevők és Jankovich János ipartestületi főjegyző.

A június havi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után felolvasott elnöki jelentés vételet tudomásul.

A pénztári jelentés szerint június hónap befolyt 1085 korona 30 fillér, a május havi maradvány 2614 korona 38 fillér, összesen 3699 korona 68 fillér, a kiadás 1377 korona 50 fillér, pénztári maradvány július hóra 2322 kor. 18 fillér.

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara 1902. évi július hó 2-ik napján tartott teljes ülésében 123. számú határozatával — a kamarai titkárok országos értekezletéből kifolyólag a kamarai tagok választása és a kamarák újjáalakítására vonatkozó szabályrendelet tervezetét elfogadta, de mivel a tervezet a kamara kötelekéhez tartozó iparosokat fizetési arány szerint csoportosítani szándékolja, a megválaszthatási cenzus minimuma 40 korona egyenes állami adófizetés lenne, az által a kis iparosság a kamarából csak nem általánosan kizártnék ezen a kis iparosságot eddigi jogaitól megfosztó tervezetnek megvalósítását megakadályozandó, elhatározta az előjáróság miszerint körlevélben felhívja az ország összes ipartestületeit, hogy a kérdéses tervezet törvénybe vétele ellen tiltakozzék és külön előterjesztést is tesz az év folyamán Nagyváradon megtartandó országos ipartestületi kongresszus elé.

A testületi ház tornácának szellőztetésére Ebert Kálmán által beadott szellőztető készülék alkalmazására nézve megbízott a házfelügyelő bizottság miszerint azt elbírálván esetleg pályázat útján eszközöltesse.

Kovács László bérlőnek a bérelti idő meghosszabbítására vonatkozó kérelmét, a meynyiben a meghosszabbítást, mely csak 1904. évi novemberben kezdődnek, korainak tartva ez idő szerint teljesíthetőnek nem találta, a javítások megállapítása és eszközölésével a házfelügyelő bizottság bizatott meg.

Leitner László kereskedőnek ajánlata, — a többi kereskedők érdekeinek megsértése nélkül — elfogadhatónak nem találtatott.

Kilencz számlára 570 korona 86 fillér segylyre 20 korona lett kiutalva.

ZENE ES MUVESZET.

R. Kovács Laura irodalmi estélye.

Ritka műélvezetben volt része azoknak, kik résztvettek az R. Kovács Laura kiváló szavalóművész által tegnap szombaton a Felix-fürdő gyógytermében rendezett irodalmi estélyen. Az estély fénypontját a zsenális művész előadása képezte, a ki a világirodalom jeleseinek műveiből adott elő egész sereg szébbnél szébb költeményt a fáradság legkisebb nyoma nélkül.

A bájos megjelenésű, kellemes, behizelgő csengő hanggal, gyönyörű előadói képességgel megáldott művész, ki már 12 éve aratja a téren babérait, s ki országsszerte nagy hírnevet szerzett magának, rendkívüli hatást ért el minden egyes számával. Ritkítja párját a művész ama tehetsége, melylyel érvényre tudja juttatni, ki képes fejezni a szabadság lánglelkű dalmokának Petőfinek épen úgy, mint Vörösmartynak, Heine- vagy Leopardinak a költeményeikben kifejezett örökszép gondolatokat.

A művészön kívül közreműködtek még az estélyen Dániel Lajos előkelő takarékpénztári tisztviselő kedves két kis fiával, kik négy, majd hat kézre adtak elő zongorán meglepő készséggel 2 nehéz hangverseny darabot zajos tapokat aratva, továbbá Böszörményi

Géza, ki egy monologot adott elő a hallgatóság élénk tetszés nyilvánítása mellett.

Az irodalmi estélyt ma *vasárnap* ugyanazon programmal a *Püspök-fürdőben* ismétli meg a kiváló művész, a ki valóban hazafias cselekedetet gyakorol a világirodalom nagyjai műveinek ismertetésével, terjesztésével, és méltán megérdemli a közönség pártfogását. Kezdeté 6 órakor. Belépti díj 2 és 1 korona.

Marschand.

NYILTTER.

Külön értesítés helyett!

A bennünket ért váratlan csapás sulya alatt rokonainknak és családkunk barátainak mélységes megrendüléssel és bánattal jelentjük, hogy forrón szeretett fiunk, az odaadó testvér és sógor:

MOLNÁR JENŐ dr.

ügyvéd,

ifju életének 27-ik évében 1902. augusztus hó elsején, déli 1 órakor hirtelen elhunyt. Drága halottunkat augusztus hó 3-án, vasárnap délelőtt 9 órakor kísérik el Kapuczinus-utca 70. számú gyászos házunkból utolsó útjára. Rokonait, pályatársait, barátait és ismerőseit a temetés szertartására meghívjuk.

Nagyvárad, 1902. augusztus 2.

Markbreit Sándor,
édesatyja.

Markbreit Sándorné
szül. Kurländer Karolin
édesanyja.

Irma,
férj. Dr. Erényi Jenőné,
nővére.

Dr. Erényi Jenő,
sógora.

Áldott legyen az ő emlékezete.

Weiner és Grünbaum

Budapest, Váci-utca 2.

Egyéves önkéntesek

Egyéves önkéntesek

Egyéves önkéntesek

Egyéves önkéntesek

Egyéves önkéntesek

Egyéves önkéntesek

Egyéves önkéntesek

Egyéves önkéntesek

Egyéves önkéntesek

Egyéves önkéntesek

Egyéves önkéntesek

Egyéves önkéntesek

Egyéves önkéntesek

Egyéves önkéntesek

Egyéves önkéntesek

Egyéves önkéntesek

részére a legolcsóbban készíti az egyenruha felszerelést. részére készíti a legelegánsabb egyenruhákat. részére küld díjtalanul árjegyzéket. részére sorozási és áthelyezés kérvénymintákat díjtalanul küld. részére minden katonai ügyben ad díjtalanul felvilágosítást. részére újabban kiadott Egyenruházati Közlemények című könyvét díjtalanul küldi.

Weiner és Grünbaum

Budapest, Váci-utca 2.

MULATSAG.

Dalestély a Sport-téren.

A nagyvárad-újvárosi ev. ref. egyházi énekkar ma tartja dalestélyét a Sport-téren. A műsor igen ügyesen s változatosan van összeállítva s kétségkívül kellemes szórakozást fog nyújtani. A hangverseny után táncz lesz, a szépen feldíszített táncz helyiségben. Etelekről és italokról a *Bazár*-vendéglő bérlői gondoskodnak. Ha kellemetlen idő lenne, az estélyt a pavillonban tartják meg. Jegyek előre válthatók *Gerencsér* József ev. ref. kántornál.

A műsor a következő:

1. Vadászdal *Lányi* Ernőtől.
2. Népdalok: a) Temetnek a Balog-völgyön. *Dankó* Pista dallama után férfi karra írta: *Gerencsér* József. b) Minden szőke kis lány csalfa *Thaisz* Lajstól.
3. Palóc dalok: a) Elment Huszár Bercezi; Piros b) rózsá levele dr. *Angyal* Arm.-tól.
4. Románca a »Boccaccio« operettből. Férfi karra írta: *Magenbauer* Lipót.
5. Népdal füzér: a) Ne huzd, ne huzd; b) Hol az a tele kancsó bor; c) Szép szemednek ragyogása *Belesnay* Antaltól.
6. Borda. Offenbach J.: »Hoffman meséi« cz. operából.

TAVIRATOK.

A kongregációs iskolák ellen.

Páris, augusztus 2. A hivatalos lap közli azokat a dekrétumokat, a melyek elrendelik azoknak a nem engedélyezett kongregacionista iskoláknak a bezárását, a melyek nem engedelmességek annak a fölhívásnak, hogy önként oszlassák fel magukat. E dekrétumok 32 megyében lévő intézetekre vonatkoznak. (M. T. I.)

Jégesés és felhőszakadás.

Eperjes, augusztus 2. Tegnap felhőszakadás és jégesés volt a városban. A jégesés rengeteg kárt okozott a gyümölcsökben.

Nemzetiségi izgatók.

Budapest, augusztus 2. A budapesti kir. ügyészség *Pietov Miklós* takarékpénztári tisztviselő, mint a »Zabavne Knizky« szerkesztője és dr. *Mudrony János* ügyvéd, mint az ezen könyvek egyikében megjelent cikk szerzője — mind a kettő t.-sz.-mártoni lakos — ellen vádat emel költeményben és egy cikkben a magyar nemzet ellen elkövetett három rendbeli izgatás miatt. Az ügyben a budapesti sajtóbírósa fog eljárni. (M. T. I.)

Dél-Afrikáról.

London, augusztus 2. Chamberlain garmatügyi miniszter tegnap egy lakomán beszédet mondott, a melyben azt mondta, hogy Milnerben Angliának egy kiváló közigazgatási tisztviselője van, a ki bizonyára képes arra, hogy azt a művet, a melyet Roberts és Kitchener oly jól indítottak meg, kitűnően befejezi. Nincs senki, a ki alkalmasabb arra, hogy lerakja Dél-Afrika szabadságának alapjait és egy nagy közösséget abba a helyzetbe hozzon, hogy része legyen abban a jólétben és azokban az előnyökben, a melyeket az angol lobogó magával hoz. Chamberlain aztán Dél-Afrika jövőjéről beszélt és kijelentette, hogy az újonnan szerzett országok reorganizáció-

jában olyasmint lát, a mi a birodalmat egy földrajzi fogalomnál többé fogja tenni. (M. T. I.)

Meggyilkolt házaspár.

Innsbruck, augusztus 2. Tegnapra virradó éjjel kegyetlen gyilkosság történt a városban. Az emberek halva találták Hlaska Alfonz gyári munkást és nejét. Mindkettő átmetszelt nyakkal feküdt a lakásban. A gyanú Hlaska sógora ellen irányul, aki megszökött. A rendőrség most keresi.

Lopás egy biztosító társaságnál.

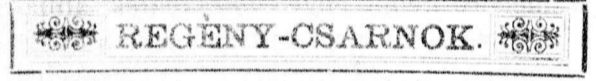
Trieszt, aug. 1. A »Generali« biztosító társaságnál tegnap nagyobb lopást fedeztek fel. Eddig még ki nem puhatolt tettesek 12.000 koronát érő kötvényeket loptak el. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

Kivégzés Kinában.

Peking, augusztus 2. Csingtinginget, a peccsili déli részén lévő felkelők vezérét Horanban Lo tábornok elfogta és kivégeztette. Fejét intő példának kitzűték. (M. T. I.)

Lóháton a világ körül.

München, aug. 2. Egy Kriszter Gyula nevű sportférfi ma indult el Münchenből, hogy lóháton bejárja az egész világot. A világ körül való utat 2 év alatt akarja megtenni. Kísérője nincsen.

Tüzzel-vassal.

Irta: Sienkiewicz Henrik. 56.

— Arulás! — kiáltotta Flick is és töre... a földre terítette őt Krsecsovski kardja. A hetman büszkén, gőgösen szállt át a saporogóiak csónakjába s odavezett a kozákjai közé. Megsuhintotta a véres kardját és villogó szemmel, elenmondást nem tűrő hangon kiáltott rájuk.

— Fiúk, ne legyünk a testvéreink gyilkosai! kiáltottak: éljen Chmielnickij Bogdán, a saporogóiak hetmanja!

Ezeren kiáltották: éljen, éljen! És ismét ezeken: halál a lengyelekre! halál!

A parton dörgő viharhangot talált ez a kiáltozás s mikor a távolabb álló csónakokra is eljutott Krsecsovski átpártolásának a híre: mámorba szédültek a boldogságtól a kozák katonák. Hetezer sapka mintegy parancsszóra repült föl a levegőbe, hetezer lövés dördült el egyszerre. Barnabásban forrott a düh, hű cserkeszeivel együtt vérell akarta lemosni a becsületes zászlóról az arulás szennyét. Hiabavaló erőlködés volt, de dicső, hősiesség. Rettenetes küzdés volt ez, nem a szabadulni vágyóknak, hanem a halálra vágyóknak bosszútól égő küzdése. Az öreg kapitány úgy harcolt, mint legszebb ifjúsága idején. Fehér haját lobogtatta a szél, parancsnoki pálcáját magasra lóbálva, osztotta parancsait, dörgött a hangja. Aztán maga is kardot kapott a kezébe. Oly tiszteletreméltó, oly csodálatos volt a hősiessége, hogy még Krsecsovskinak is köny szökött a szemébe, látván, hogy mint nyomja el a tulerő. Csónakját egészen körül vették a sajkák, amelyből sokan ki is ugráltak, s a sáskély vízben, a nádason áttörve, fölkapaszkodtak melléje. Társait sorra levágták, már csak egymaga harcolt az őz vezér. Krsecsovski rákiáltott:

— Add meg magad!
— Gaz áruló halál reád! — felelte Barnabás és kardjával feléje subintott. A hetman sietve hátrált dühösen nógatva kozákjait.
— Üssétek lel! Végezzetek már velet!

De ez nem ment egykönnyen, végre is a véletlen jött a kozákok segítségére. A vértől csúszós padlón elcsuszott Barnabás s most már hamarosan végeztek vele. Egy halk Jézus Máriát! sóhajtott még az őz vitéz, aztán elszállott a lelke. Testével rettenetes jéréket kezdtek a kozákok, darabokra vagdosták, fejével pedig labdázni kezdtek. Csónakból csónakba dobták, míg végre a vízbe esett.

Most már csak a németekkel kellett elbánni De ez is nehéz munkának ígérkezett, mert az ezred csupa válogatott, harcokban megdézelt, kemény vitézből állott. Flick kapitány ugyan halott volt, de alkaptányukat, Werner Jánost, aki a harminczéves háborút is kiállotta, szintén vitéz vezérnek ösmerték. Krsecsovski biztos volt ugyan győzelmében, mert a németek csónakjait hármaz gyűrűvel kerítették körül a kozákok, de jobban szerette volna, ha ezt a vitéz csapatot a Chmielnickij pártjára hódíthatja. Alkudozni kezdett tehát velök. Werner szintén hajlandó volt az alkura és figyelmesen hallgatta a hetman csábító szavát. A köztársaság tartozott nekik néhány hónapi zsolddal, ezt és az egész évre kijáró zsoldot rögtön kifizetik nekik s egy év múlva véget ér a szolgálataik. Azonban, míg Krsecsovski beszélt, a csónakok szorosán vezérők körül helyezkedtek el s a szűles legények harcokészzen állottak puszkájokkal kezökben. Mikor minden rendben volt, Werner oda-szólt a hetmannak.

— Kapitány ur, meggyőztünk, de csak egy feltétellel.

— Bármilyen lesz teljesítem.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági munkások segélyezése.

A belügyminiszter a rendőrség útján hívja fel a gazdasági alkalmazottak figyelmét arra az intézményre, mely balesetek okozta keresésképtelenség idején, az illető segélypénztár tagjait, tagságának idejéhez mérten segélyben részesíti.

A gazdasági munkásokat segélyező pénztár tagja bármely gazdasági alkalmazott lehet, minék fejében 2 korona 60 fillér tagsági díjat fizet.

Bővebb tudósításokat a belépési óhaj-tók a rendőrség 16-ik számú szobájában nyerhetnek.

Baromfitenyésztők kongresszusa Pozsonyban.

A magyar állattenyésztés szakszerű fejlesztésének érdekében, »A baromfitenyésztők országos egyesülete« f. évi szeptember 14. nap-

ján Pozsonyban tartja kongresszusát. E kongresszus az Országos Mezőgazdasági kiállítás alkalmával alkalmat ad az érdeklődőknek, hogy a baromfitenyésztés terén szakszerű felvilágosításokat nyerhessenek. A kongresszuson részt vehet minden érdeklődő férfi és nő 3 kor. tagsági díj lefizetése ellenében, mely összeget legkésőbb f. évi aug. 20-ig a rendező-bizottság pénztárába kell befizetni.

A kongresszus célja.

Alkalmat nyújtani a baromfi tenyésztés egyes fontos kérdéseinek beható tárgyalására aképen, hogy a rendező-bizottság által felszólított szakférfiak e kérdésekről előadásokat tartanak, melyekhez azután a kongresszus tagjai hozzászólhatnak. A kongresszussal kapcsolatosan a kiállítás együttes megtekintése, gyakorlati bemutatások, kirándulások vannak tervbe véve.

A kongresszus tagjai: az előadók, a földmívelésügyi miniszternek valamint a gazdasági és baromfitenyésztési egyesületeknek kiküldöttei és minden a baromfitenyésztés iránt érdeklődő férfi vagy nő, aki a rendező-bizottságnál idejében jelentkezik és a tagsági díjat, 3 koronát, legkésőbb f. évi augusztus hó 20-ig befizeti.

A befizetés ellenében a kongresszusi tag tagsági jegyet kap.

A tagok részt vehetnek bármely ülésen s ott tanácskozási és szavazati joggal bírnak, igényt tarthatnak a kongresszusi tagok részére kieszközölnö kedvezményekre: a pozsonyi kiállítást ingyen tekinthetik meg, a kongresszus kiadványait ingyen kapják s a kiállítás és kongresszusra való odá és visszautazásnál kedvezményes vasuti jegyekben részesülnek.

A kongresszus programja:

Szeptember 13. (szombat). A pozsonyi II. orsz. mezőgazdasági kiállítás együttes megtekintése; a baromfikiállítás keretében gyakorlati bemutatások. Este társasvacsera.

Helyek sorsó és Társas Tőzsdé jelentése.

A »Diaszandó eredeti híradata.«

Helyek sorsó.

Table with exchange rates for Budapest, Aug 2. Columns: Location, Rate. Includes entries for Osztrák hitel, Magyar hitel, Államvasut, Rimamónási, Magyar jelzár, Szigetvári, Wagon-költség.

Határidők.

Table with due dates for Budapest, Aug 2. Columns: Date, Rate. Includes entries for Buza októberre, Buza áprilisra, Tengeri, Rozs okt., Zab ápr., Káposzta, ropasz, aug.

FÜRDŐI MENETREND. Érvényes 1901. május 1-től.

Nagyvárad - Püspök-fürdő - Felix-fürdő.

Table with train schedules between Nagyvárad, Püspök-fürdő, and Felix-fürdő. Columns: Station, Sz. v., Sz. v., Sz. v., Sz. v., Sz. v., Sz. v., Sz. v.

Felix-fürdő - Püspök-fürdő - Nagyvárad.

Table with train schedules between Felix-fürdő, Püspök-fürdő, and Nagyvárad. Columns: Station, Sz. v., Sz. v., Sz. v., Sz. v., Sz. v., Sz. v., Sz. v.

A *-gal jelölt csak vasár- és ünnepnap közlekedik

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. aug. 2-án.

Magyar aranyjárdék 4%	121.35
Magyar koronajárdék	95.85
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4,75%	119.—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	119.—
Magyar hiteltörlesztési kötvény 4%	97.90
Magyar hiteltörlesztési kötvény	100.—
Harmadik jog megváltási kötvény	97.50
Harmadik-szlovén-földtelehermentési kötvény	205.—
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	162.—
Tiszvártölgyesi szezedi sorsjegyek kölcsön	101.50
Osztrák járdék papirban	101.50
Osztrák járdék aranyban	121.50
Osztrák korona járdék	99.50
Osztrák államsorsjegyek	152.50
Osztrák magyar bank részvény	16.—
Magyar hitelbank részvény	729.—
Osztrák hitelintézet részvény	703.—
Párisi visita	95.20
20 frankos arany (Napoleon'dor)	19.05
Németbirodalmi márka	116.97
Londoni visita	239.65
20 márkás arany	23.40

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Eladó ház.

Nagy-Körös-utca 48—564. sz.
a. bérház nagy telekkel örök áron
eladó.
Értekezhetni Nagy-Teleky-utca
441—44. sz. alatt. 259.

994—1902. számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a Nagyváradi vidéki kir. járásbírósnak 1902. évi V. 695/1.694/1. sz. végzése folytán Dr. Stokker József ügyvéd által képviselt Komáromy Jolán mezőtelegi lakos felperes részére Komáromy Jenő mezőtelegi lakos alperes ellen 4000 és 1000 kor. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 3164 kor. 24 fillére becsült ingóságokra a n. v. arad-vidéki kir. járásbírósnak 1902. V. 695/2. számú végzése folytán az árverés elrendeltetvén, annak a felülfoglaltak követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán és üzlethelyiségében Mező-Telegd községben leendő megtartására határidőül 1902. évi augusztus hó 4. napjának délelőtt 9 órája tüzetik ki, mikor a bírósággal lefoglalt bolti áru cikkek, bor, butorok, ló, szekér, vályog, varrógép s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Nagyváradon, 1902. évi július hó 21. napján.

Bosnyák Gergely,

268

kir. bír. végrehajtó.

Teke-verseny, értékes díjakkal.

A „szőlő” tőkéhez Kiskut-utca 128. sz. A bornak a tisztán való kezelése képezi a főalkatrészét, — a mihez sajnos, nagyon kevés bormérő ért, — s így ezen rossz bornak az élvezete az egészségre igen káros hatással van.

Ugyan azért a tavasz beálltával a legmélyebben ajánlom a **kies fekvésű**

nyári helyiségemet

a hol is fedett mulatóhely és tekepálya valamint kellemes hegyaljai levegőben részesülnek a mélyen tisztelt látogatóim Kizárólag csak is **nagyvárad** hegyen termelt borokat tartok **pinceszében**, melynek literjét 32, 36, 50 és 80 krajczárért bocsájtok forgalomba.

Az évek óta gyakorolt pontos és lelkiismeretes kiszolgálásomról úgy a jelenben, mint a jövőben biztosítom a mélyen tisztelt látogatóimat.

Becses pártfogásukat elvárva és kérve, vagyok

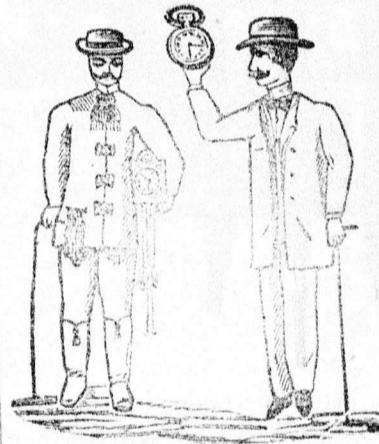
tisztelettel

Gulyás Mogyorós Mária,
bormérő.

Magyar bor! Magyar konyha.

Adját Isten a fogusztót!

Kitűnő zeneszó mellett.

Miért harag-
szol?
barátom.

Talán nem jár jól az órad. Oh hagyd el; ezeknek az óráknak már többé van a javítása mint az egész értéke.

Na ha csak az a baj, ajánlok neked egy jó órát, mely az én órámat is pontosan kijavította, s minden órát kivétel nélkül egy évi jótállás mellett

Csak 90 krajczárért,

órátvegeket csak 10 krért ad, ugyancsak a legjobb órákat és ékszereket jutányos árban raktáron tart.

Kepes Márton,

226.

műórák Nagyváradon színház oldala mellett.

Uj üzlet! Szabó Testvérek Uj üzlet!

Nagyváradi, Zöldfa-utca, (a «Zöldfa» sörcsarnok mellett.)

A j a n l j u k:

ujonnan berendezett rőfös és nőidivat cikkeinket.
Ing, blousok, napernyők, jó mosó kartonok, Fongaise batisztok, uri és női mosott fehérneműek, vásznak és chiffonok, csipkék, szalagok.
Uj üzlet! Bélés és rövidárak. **Uj üzlet!**

S **IRKÖVEK**
 a legolcsóbban
 kaphatók 258
 a debreczeni kőipar
 vállalat
KOHN és TÁRSA
 fiók sarkraktárban,
 Nagyvárád, Kossuth-u. 8.

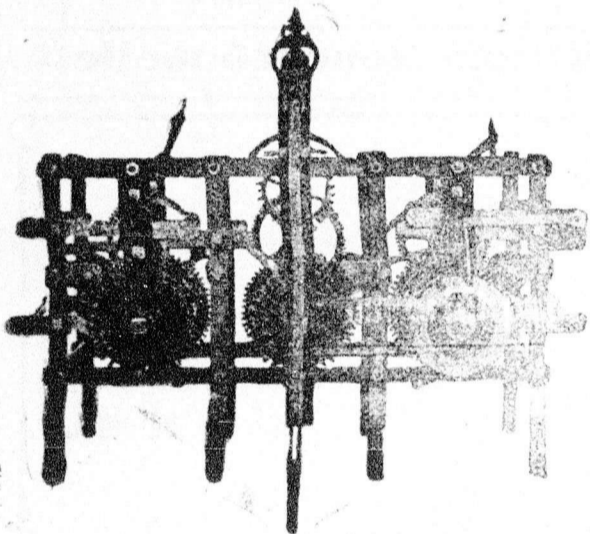
Általános Takarékpénztár
részvénytársaság
 Nagyvárád, Szent László-tér
 (Kovács-ház emeletén.)
 Leszámitol váltókat.
 Elfogad betéteket 5°-ra.
 Leszámitol számlákat.
 Előleget ad értékpapírokra.
 Üzleti órák:
 Mindennap: délelőtt fél 9—12-ig,
 délután 3—5-ig.

A fürdő- és nyaralási idény alkal-
 mával a t. közönség szives figyelmébe
 ajánljuk
tűz- és betörésmentes
letéti pénztárunkat,
 melyben külön és közvetlen elzárható
 fiókok állanak előnyös feltételek mellett
 a bérlő közönség rendelkezésére.
Nagyvárad takarékpénztár r. t.
 219.

Ertesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség, va-
 lamint az egyházi és községi elöljáróságok becses
 tudomására hozni, hogy a 42 év óta fennálló

Daday József ur lakatos
 és toronyórák-üzletét,

melyben 16 éven keresztül mint művezető, voltam
 alkalmazva, **átvettem** és ezt személyesen a régi
 jó hírnévhez méltóan, a régi cég alatt tovább
 folytatom.

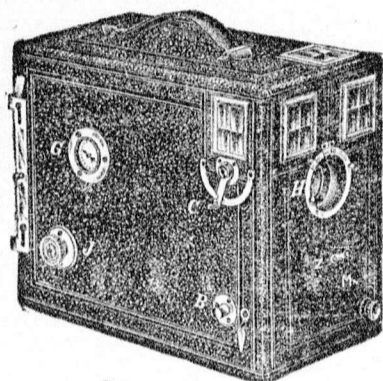
Szives pártfogásukat és megrendeléseket, me-
 lyeket kifogástalanul olcsón és pontosan eszközölök,
 kérem és óráimért 10 évi jótállást vállalom, vagyok
 kiváló tisztelettel:

Mezey Dezső,

lakatos- és toronyóra-készítő,
 Nagyvárád, Szent János-utca 20 szám.

50

Telefon-szám 384.

Képesárjegyzék bérmentve.

Mindennemű
fényképezési kellékek és gépek

gyári árban kaphatók

WEINSTOCK FÜLÖPNÉL
 Nagyvárád,
 Szent László-tér 47-ik szám.

Deutsch K. I. Nagyvárád.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség nagybecsű tudomására hozni, hogy
 az eddigi helyiség szűk volta miatt

üveg-, lámpa- és porcellán-üzletemet
f. é. augusztus 1-től

az e célra átalakított és újonnan berendezett

Zöldfa-utca 24. sz. a házamba helyeztem át.

Fő törekvésem ez üzlet áthelyezésénél az volt, hogy raktáromat és
 helyiségemet jelentékenyebben megnagyobbítva minden keresletet a leggyor-
 sabbán és legmegfelelőbbben kielégíthessek.

Uj üzlethelyiségem szives megtekintését és annak pártfogását kérem
 teljes tisztelettel

260.

Deutsch K. I.Fő-üzlet:
Zöldfa-u. elején.**HÁASZ MANÓ** női divatáruhaza, Nagyvárád.Fiók-üzlet:
Amerikai áruház.

Szives figyelmét kívánom felhívni a t. vevőközönségnek remekül összeválogatott

tavaszi újdonságaimraés tekintettel a mindenki által ismert **óriási forgalomra**, abban a hely-
 zetben vagyok, hogy határozottan **olcsóbban adhatok, mint bárki.**

T. vevőim még azon előnyben részesülnek, hogy már 10 frt bevásárlásnál, bárha az részletekben történik is,

saját műtermemben (Zöldfa-utca 29. sz.) készült 60 cm. magas életnagyságu fényképet kapnak teljesen ingyen,

esupán a papírkéretért s a reá való feszítésért önköltségemet, 1 frt 50 krt számítom fel. Maga ez életnagyságu fénykép a világ egy műintézetében sem
 szereshető be olcsóbban, mint 10 forintért.

Van szerencsénk az építő közönségnek b. tudomására hozni, hogy helyben a

„KNAPP FERENCZ-féle“

tégla- és fedélcserépgyártmányokat üzembe hoztuk és a legjobb hírnévnek örvendő

tégla és fedélcserép

gyártmányokból, a legjutányosabb árak mellett *eladásra* készleteket tartunk.

Tégla- és fedélcserépgyártmányok telefon: 229. sz.

Központi iroda telefon: 75. sz.

Incze Lajos és Tsa,
építési vállalkozók.

Pénzt szerzek.

Kölcsönt födbirtok és házakra. Jelzálog, személyi hitel, tárcza váltók, tiszti és tisztviselő váltókat legelőnyösebb feltételek mellett.

Olcsó kamatlábbal

számítolok le, és szerzek pénzt a legmagasabb értéklés mellett előkelő fővárosi pénzintézetből.

Értekezhetni délelőtt 10 órától 12 óráig, délután 4 órától 6 óráig.

Hagymási Jenő,

Nagy-Teleki-utca 46.

Minden 5 forintos bevásárlásnál egy 50 cm. méter magas és 40 cm. széles ingyen **fénykép!!**
Csupán keretért fizetendő 1 forint.

Anyári idény

beállítva van szerencsénk raktárunkon levő legújabb saten, selyem, szövet és mosó *blousainkat, nyakkendőket, divatos alszoknyákat, nap- és esőernyőket, sélapánczákat, gyermekruhácskákat, férfi, női és gyermek ruhákat*, melyek a legjobb minőségben és legolcsóbb árban kaphatók. Nagy raktárt tartunk férfi, női és gyermek *fehérneműekben*, továbbá mindenféle gyermek *játékszerekben, gyermekkocsikban és reform-székekben. Szobadiszek, faldiszek, pálmák, továbbá evőeszközök, utazó-kosarak és bőröndök igen olcsó árban* kaphatók.

Különös figyelmébe

ajánljuk a n. é. vevőközönségnek, hogy minden 5 forintos bevásárlásnál egy 50 cm. hosszú és 40 cm. széles és minden 10 forintos bevásárlásnál egy 70 cm. hosszú és 55 cm. széles **ingyen fényképet** adunk, csupán a keretért kell a nagyobb fényképért 1 forintot fizetni. Minden ráfizetés nélkül kap a vevő 5 forintos vásárlás után egy fényképes mellőt, vagy medailont, vagy nyakkendő-t. Megjegyezni kívánjuk, hogy a vevők minden legkisebb bevásárlásról is kapnak szelvényt, mely összegyűjtve 5 vagy 10 forint összegig jogosít fényképre.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

Friss és Társa, korona- és fillér-bazár, Fő-utca.

Minden 10 forintos bevásárlásnál egy 70 cm. méter magas és 50 cm. széles ingyen **fénykép!!**
Csupán keretért fizetendő 1 forint 50 kr.

40 fillértől 2-40 fill.ig csomagonként kapható.

Oltó pamut

187

Tanuló.

Egy-két jó házból való fiu, 2—3 gymnasiumi vagy polgári osztálytal. tanulól felvétetik a Szent László nyomdában.

Kerékpár és varrógép raktár.

ÖZV. JÜNGLING JÓZSEFNÉ,
NAGYVÁRAD, BAZÁR-ÉPÜLET.

Tisztelettel értesitem a sportkedvelő közönséget, hogy az 1902. modelű kerékpárjaimat a szezon előhaladása miatt **leszállított árban** árusítom el.

Raktáromon tartok: **uti, torna, verseny és női kerékpárt**; továbbá: **acetyl-lámpákat, varrógép és kerékpár alkatrészeket, gummi-köpenyek, duña bribás légtömbök** nagy raktára; **Cái bit** napi áron kapható.

Javitó-műhelyemben

mindennemű varrógép és kerékpár javítások pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

288. sz.

Tisztelettel

ÖZV. Jüngling Józsefné.

ELEK JÓZSEF

női- és uri diva, vászon- és fehérnemű áruháza

Nagyvárad, (Szent László-tér).
(VOLT KUNZ-czég helyiségében).

Telefon 429.

Ajánlja dusan berendezett ujdonságait női ruha **szövetekben**, a legszebb kivitel és, legfinomabb minőségig. **Lioni selymek**, Chine, egy-színű és fekete színekben. **Ponges** óriási választékban. **Diszek** és teljes kellekek. **Zephyr, Batist** mosókelmék, **Nap- és esőernyők** nagy választékban.

OBERLEITNER E. és FIAI

es. és kir. vászon és asztalnemű egyedül bizonányi gyári raktára.

Valódi Rumburgi, Irhoni, és Creász vásznak, legjobb minőségű Chiffonok

és pamut-vásznak.

Külön gyászruha kelme-osztály teljes kellekekkel.

Mintákat kívánatra azonnal küldök.

Hatóságilag engedélyezett Nagy Végeladás

üzlet felosztás végett

Kárpáti Miklós divatáruházában
Nagyváradon, Zöldfa-utca.

Teljes végeladásra kerül az egész raktár.

Ruha kelmék, Rubaselymek, Kartonok, Selyembatisztok, Himzett batisztok, Vásznak, Asztalneműek, Kanavászok, Ágyhuzatok, Függönyök, Ágyterítők, Szőnyegek, Napernyők, Esőernyők, Női és Uri kész fehéreneműek, az összes rövidáru cikkek és még

Több ezer finom divatos cikkek.

Legelső nagyváradai zálog-kölcsön intézet.

Nagyvárad, Kossuth-utca 9. szám.

PÉNZKÖLCSÖN

Sorsjegyek és értékpapírok után: . . . 2¹ 0₂₀
Ekszerek után: 3³ 0₄₀
Áru- és iparcikkek után: 4¹ 0₂₀

számított
éves egy-
denként.

ZÁLOGBAN

levő *sorsjegyeket* és *értékpapírokat* kiváltunk és azokra magasabb kölcsönt olcsó kamatra adunk, vagy azokat a teljes napi árfolyamban megvesszük.

Vidéki megbízásokat a legpontosabban elintézzük és visszafizetéseket a legkisebb részletekben is elfogadunk.

Nagyobb üzleteknél feleinket a legnagyobb kedvezményben részesítjük.

Tisztelettel:

KLEIN M. és FIA,

hat. engedélyezett zálogháza,
Nagyvárad, Kossuth-utca 9. szám.

Mélyen leszállított kamatláb.

A legolcsóbb nagyváradai zálogház.

A legolcsóbb nagyváradai zálogház.

80 kr. **UJ!!** 80 kr.

ÓRÁS-ÜZLET

Diószeghy István

műórás és látszerész.
Nagyvárad, Nagy-Teleki utca.

A mai kor igényeinek megfelelő
óra javító műhelyt
nyitottam, melyben *óra, ékszer és látszer* javítások gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

Raktáromon tartok *fali inga-, zseb- és miniatűr-órákat*, óráim a legjobb gyártmányiak.

Óra javítás kivétel nélkül 80 kr.,

egy üveg 10 kr.,

óra kulcs 5 és 8 kr.

Egy jó családból való fiu gyakornokul felvétetik.

80 kr. 253. sz. 80 kr.

1 darab I-ső rendű gallér . . . 11 kr.
1 pár I-ső rendű kézeltő . . . 20 kr.

TELEFON 372.

TELEFON 372.

Színésznők elutazása

Szefir, szintartó, méterje . . . 13 kr.
Ponge selyem, szines, méterje . . . 50 kr.

végelt áruházunk egy igen nagy vevőkört elveszített, azonban hogy tovább is a rendes megszokott nagy forgalmat megtarthassuk hogy a következő három hónapban, az ugynevezett holt saison alatt a raktáron levő **női ruhaszöveteket** f-hér és szines batisztokat, cartonokat, chiffon és vászon csipkét, csipkelelmét és mindennemű rövidáru cikkekét mélyen leszállított árak mellett fogunk eladni. Blousokat és aljakat mérték után is készítünk. Minden vevő, ki 10 forint értékűt akár egyszerre, vagy apróbb részletekben vásárol, egy **életnagyságu fénykép** nagyobbitásra tarthat igényt, csupán a papír keretért 1 forint 50 krajczár fizetendő. Tisztelettel

„AMERIKAI ÁRUHÁZ“ Nagyvárad, Fő-utca, színházi Bazár-épület.

1 szefir blous 60 kr.
1 fehér batiszt blous . . . 1 frt 40 kr.

Minden olcsó!!

Csipke betét } legnagyobb választék.
Batisztokból } legolcsóbb árak.